די אינטערנאַציאָנאַלע ביבליאָטהעק.

THE WORKS OF MORRIS ROSENFELD VOL. IV

שריפטען

פון

מאררים ראזענפעלד

פיערטער באנד

(פאָעזיע)

ארויסגעגעבען פון

די אינטערנאציאָנאלע ביבליאָטהעק פערלאג קאָמפ.

ניו־יאָרק.

892.49
R72sh
1910
v. 4

אינהאַלטס=פערצייכניס:

הימעל און ערד.

אנפאנג פריהלינג 7
פריהלינג 11
אויפ'ן פעלד 15
צו א ווערבע 16
נאַטור און מענש 20
א טאג 22
אויף די קעטסקיל בערג 25
נקמה אָן דער זון 28
צו טיעף 31

ארבייטער נגונים.

דאָס אַלטע ליעד 34
אין מיטען נאַכט 38
צום ערשטען מאַי 41
דעם ליעד פון בעזים 42
דאָס ליעד פון די רויטע פאָהן 43
פון נייעם גלות 45
יוניאָן 48

Copyright, 1910.
By The International Library Publishing Co.

א מאַטראָז ... 49
אלץ איינס ... 51
גלגולים ... 53
אויף א פערראורטיילטען מיליאנער ... 57
צום ארב־יטער ... 58
פרויען שטימרעכט ... 59
פאַרוואָס? ... 60
פּאָעזיע און לעבען ... 61
אייביגע קולות ... 65
דער טויטער מאַטראָז ... 66
לינקאָלן ... 67

נאציאנאלע הארפע.

דער איד צו קריסטוס ... 70
צו די פּאָגראָם קרבנות ... 71
ויחד... ... 74
„זשאַ קיוז" ... 76
פערזינדיגט ... 77
ציון ... 82
על נהרות בבל ... 83
צום וואנדער־שטאַב ... 86
אין גלות ... 87
גלות ... 88
דער שופר ... 89
הערצעל ... 90
פאַרמער ... 91

א פלוך אויף דמשק ... 92
דאוונען ... 94
ישראל ... 95
די סוכה ... 96
שפּראַך ... 98
שלאָפלאָזע נאַכט ... 99
אויף די ערמארדונג פון פּ... ... 101
דער „פתח" מיט'ן „קמץ" ... 103
אונשטערבליכקייט ... 105
צום אתרוג ... 107
צוזיי בעכער ... 110
א שמחת־תורה טענציל ... 113
אלטע פריינד ... 116

מיט'ן ליעבעם גאָט.

אויפ'ן טייך ... 122
פראגמענט ... 124
טראַגעדיע ... 125
די טויטע וועלט ... 126
צו אַ פויגעל ... 128
צו... ... 129
אַרטיסט צו זיין מאָדעל ... 130
דער פתרון ... 131
זעלדע און שולמית ... 132
צו שפעט ... 134
א יוגענד־חלום ... 135

די קעניגין 136
ליעבע 137
עלוויר 138
א בארהאפטיגע ווערבע 145
מיין רויז איז אליין 146
היראגליפען 147
א דונקעלע נאַכט 149

פערשיעדענעס.

צו דער מוזע 152
אויפ'ן שיף 153
שיקזאל 155
מיט'ן וואַנדערשטאב 156
נאַכט 158
א קבר 159
אומזיסט 160
ביים ברעג וואַסער 161
צו א קאָמפּאָזיטאָר 163
צו א יונגען דיכטער 164
עס קלינגט און קלינגט ניט 165
צו משה בלוי 166
דער פתרון פון לעבען 167
דער שלעכטער געשפאַן 169
געטער 171
דער מענש 172
דער פייער 175

פארטשריט 177
א חבר 178
נאטור'ס נקמה 179
דורך העלע ברילען 180
ראשעל 182

שניידעריי... סאַטירע, הומאָר און פּאָלעמיק.

הפקר פּעטרישקע 184
די „געלע בלעטער“ 186
א „דאָקטאָר“ 188
דער פאנטאַן 191
די רעפאָרמער 194
דעם שטן'ס צייטונג 196
דער חדר 201
די וועלט 206
דער מארטירער 207
אן עצה 208
„לאטוטיס“ נומער צוויי 210
דער שניידער 213
בור און מענש 214
קאמפף 216
זיי צופריעדען 220
צום יענקי 222
די פערקעהרטע וועלט 224
אויסגעשפּיעלט 226
פּאליטיק 228
די פּאסיפישע פלאַטע 230

פונקען.

בעגייסטערונג 236
מוחל 237
ניט צו פערדיינקען 238
פיקסען דעם חומש 239
אויף א געהאנגענע פרוי 240
פראביר 241
פיקסען 242
דאס ערגסטע 243
ליכט 244
רוסלאנד 245
טיטולירטע חתנים 246
אויסגעטראכט 247
א גאָט-זאַך 248
די נייע פרוי 249
אמאָל און א-יצט 250
צוליעב דער ווייב 251
א ווייב 252
סכנה 253
א בליק 254
פשט 255
מזומן 256
דער כח 257
איהר כונה 258
דער קארסעט 259
א פרוי 260

אונבעשטימט 261
זי דארף 262
א מיאוס'ער פלאַנטער 263
אריינגעפאלען 264
דו גלויבסט 265
רעפארם 266
פאליטיק 267
זיידענס 268
א קרומע זאַך 269
רבנים 270
כשר 271
די האָפנונג 272
צדקה 273
מיר פרעגען ניט 274
אידען נאר פאר זיי 275
לאז דעם מאַרק 276
די פאָלקס-שפראַך 277
א דעקאַדענט 278
ניט שטענדיג 279
זיי אַ חצוף 280
לצים 281
ביכער 282
גיעב אכטונג 283
זיי מעסיג 284
רעשטלאך און שטיקער 285
די ערנסטע וועלט 286

פריהייטס אייביגקייט ... 287
אָהן א פארוואָס ... 288
די מיליאנערען ... 289
די „פיער הונדערט“ ... 290

לויזע גארבען.

אין שטאָט און אין פעלד ... 292
ערב פריהלינג ... 298
אנהויב פריהלינג ... 306
די ערד און איך ... 313
מענש און אייביגקייט ... 320
ערד־ציטערנים ... 328
סצענעס אין די בערג ... 335
אויפ'ן וועג ... 341

הימעל און ערד

אָנפֿאַנג פֿריהלינג

I

עס איז נאָך קיין פֿויגעל ניטאָ,
עס האָט נאָך קיין רויז ניט געבליהט,
עס איז נאָך דער הימעל ניט בלאָה,
עס זיינען די וואָלקען נאָך גראָה,
דאָך פֿיהל איך שוין טיעף אין געמיט
זיך רעגען אַ הייליגעס ליעד,
וואָס זאָגט מיר דורך יעדוויעדער טאָן:
„דער ליעבליכער פֿריהלינג קומט אָן“.

שוין וועבט זיך אין האַרצען אַ פֿרייד,
שוין קוקט די נשמה ארויף;
שוין אָטהעמט די איינבילדונג אויף;
שוין האַלזט זיך דער גייסט מיט'ן גוף,
שוין איז די פֿאַנטאַזיע בעקלייד'ט,
דער אומעט דער שוואַרצער פֿערגעהט
און לאַנגזאַם קומט אָן פֿון דער ווייט
דעם לעבענ'ס פֿערגעטערטע צייט.

II

דער בעזער ווינטער פליהט
מיט בליקען קאַלט און קרום.
עס טרוימט די שוואַלב אַ ליעד,
די טויטע ערד — אַ בלום,
דער שטומער וואַלד — אַ קאָהר,
דער הוילער באַרג — אַ קרוין,
דאָס איז דער טרוים פון יאָהר,
זיין צויבער שפּינט זיך שוין
און די געטרוימטע לוסט
קלינגט אָב ביי מיר אין ברוסט.

III

אַ, ליעבע! סוד פון לעבען,
דו ציעל פון אונזער „זיין"!
דו דרינגסט אין האַרץ אַריין
און מאַכסט די זעעלע שוועבען
צו יענעם הויכען אָרט,
וואו גאָט מיט מענש זיך פּאָרט...

וואָס איז דער מיין פון בליהען?
פון אַלעס, וואָס עס גרינט?
וואָס וועהט דער לינדער ווינד?
וואָס קלינגען מעלאָדיען?
עס איז דערפון דער גרונד
צו האַלטען ניי דעם בונד...

אַ, ליעבע! זיסע ליעבע,
דו הימעל'ס העכסטער מיין.
נאָר דו און דו אַליין
ביסט שאַפונג'ס גרויסע סיבה.
ביסט פריהלינג'ס גרינער טרוים,
וואָס ווינקט פון יעדער בוים.

IV

מזל טוב דיר, ערד!
אָך ווי וואויל דיר ווערט!
אייביג איז בעשערט
דיר צו בלייבען שען.
דו ביסט לאַנג ניט אַלט,
פרישער לעבענ'ס גוואַלד
וועקט דיין יוגענד באַלד,
מינטערט אויף דיין חן.

דיין געבענשטער בליק,
דיין פערשוואונד'נער גליק
קעהרט זיך אום צוריק
מיט דעם פריהלינג'ס פּראַכט.
נאָר דער מענש אַליין
וועלקט און מוז פערגעהן
מיט אַ שמערצ-געוויין
אין די שוואַרצע נאַכט.

דרום זיי מיר געגריסט,
מוטער וואָס דו ביסט,
כל זמן דיינע בריסט
זויגען מיך נאָך אָן!
איידער איך פערשווינד,
ווער דעם שאַטענ'ם קינד,
טרוים און אַש, און ווינד,
און שפּיעל אוים מיין קאָן...

פריהלינג

I

דער סאָלאָוויי מיט גרויס טאַלענט
בעגריסט די פעלדער ווידער.
דער בוים שטרעקט אוים די גרינע הענד
ווי זוכען אין די ליעדער

דעם טיעף־פערבאָרגענעם געדאַנק,
וואָס ציטערט דורך די בלעטער
און שכור'ט אָן, ווי אַ געטראַנק,
דעם גאַנצען בלויען עטהער...

עס קלינגט געהיימניספול און גליהט
דאָס אונערקלערליך — הייליג ליעד
געשאַפען פון דעם גרויסען סוד;
די רויז ווערט רויט, די ליליע בלייך,
און אין די בערגער וועבט זיך ווייך
דאָס שטילע אָטהעמען פון גאָט.

דאָס שענע פאַסטוך־מיידעל טרייבט
צום ערשטען מאָל ארוים די שאָף

בעגינען, נאָך אַ זיסען שלאָף —
און פון די שטילע נאַכט פערבלייבט
איהר שוועבען אויף די זייד'נע האָר
אַ שאָטען פון אַ חלום אויפ'ן וואָהר.

עס טרילערט דער נאַטור'ס פּאָעט
פאַר וואַלד און פעלד, און אונשולד עדעל
אויף נייעם, גווירציגען טאַפּעט —
מיט אַ נשמה־פרומקייט, אַ געבעט.
אַ לעבעדיגע תפילה טרעט
דורך טוי און מאָרגענ־ליכט — דאָס מיידעל.

עס שמעקט אַ בלום אין איהרע הענד
און ריינע ליעבע אין איהר בוזים
אוןביידען גלעט מיט לופט'גע כרוזים
דער זינגער פון דעם זיסטען בלענד,
וואָס פליעגעלט טריל'רענדיג פערביי
מיט גאָלדנע ברכות פאַר דעם מאַי.

II

זונענליכט און לערכע־קלאַנג
פאַלען פון דער הויך צוזאַמען,
עס צוגיסען זיך אין פלאַמען
שטראַהל און פריהלינג, און געזאַנג.

גאָלד און טרעלען טונקען איין
אין אַ וואונדער־ים פון כשוף

דעם בעבלומטען פפלאַנצען־ישוב
און עס שמעקען מירט און וויין.

III

אַ קיהלער ברכה־רעגען פאַלט,
אַ הימעלשע מתנה.
„שאו ידיכם" זאָגט דער וואַלד
מיט פרומקייט און כונה.

עס שטייגט צו גאָט זיין הערליך לויב,
ער פרייט זיך מיט זיין חלק
און שאָקעלט אָב פון זיך דעם שטויב.
זיין יעדער צווייג איז הייליג...

IV

אויף דעם טהאָל־שטראָם שווימט ארום
דער בע'חן'טער שוואַן פערקלערט.
וואָס ער פיהלט און זעהט, און הערט
בלייבט זיין סוד, פערבלייבט ער שטום.

זיין אַלבאַסטאַר־קלאָרער גוף
טוקט זיך אונטער, טוקט זיך אוף
פון דער לערכעס שירה ווערט
זיס און באַנג איהם דאָס געמיט
און ער טרוימט זיין איינציג ליעד,

וואָס ער האָט אין זיך פערארבט —
און ער זינגט דאָס ווען ער שטארבט.

V

אָט דאָס איז פריהלינג, ליעבער פריינד,
דער נחת פון די יאָהרען.
עס שפראָצט און גרינט, און זינגט, און שיינט.
די האָפנונג ווערט געבאָרען.

די נשמה פיהרט אַ נייעם שטאַט,
עס קומט דעם גייסט „התחדש“.
דאָס לעבען הילכט זיין „הרי את“
ער איז די וועלט מקדש...

מיר ג׳ניסען מיט׳ן פולען מויל
און אונז׳רע הערצער גליהען,
דאָך מאַטערט אונז אַ שטילער גרויל:
אָט דאָס וועט אַלץ פערבליהען!

די קריאת שמע פאַר׳ן לעצטען שלאָף,
זי קומט אונז אָפט צו חלום...
דאָס שוואַנען-ליעד, דער קאַלטער סוף,
דער בלייכער „עליו השלום“.

אויפ׳ן פעלד

אויף די לאָנקעס גרינע ברוסט,
אין די שמעקעדיגע לוסט,
שפרינגט צופריעדען אום דער ביק.
שטילע תמימות אין זיין בליק, —
שפרינגט אָהן זאָרגען דער בוהאַי.
יעדער שפרונג איז קראַפט און זעט,
יעדער ברום איז אַ געבעט,
איז אַ קאָמפּלימענט דעם מאַי...
און צולאָזען, שטאַרק און פריי
שמייסט ער מיט זיין עק די לופט,
ריטשעט תמ׳אָוואַט און רופט,
און דער וואַסערפאַל מיט רעש
ענטפערט אָב איהם אויף דער פאַש...

טאַנצט דער אָקס און האָט קיין פיין
היינט אזוי ווי נעכטען —
פאַלט אין קאָפּ איהם גאָר ניט איין
אַז מען וועט איהם שחט׳ען...

צו א לערכע

הימעל זיסער זינגער
אין די וואָלקען ווייט!
איבער לאַנד און לייט
קלינגט דיין פריילעכקייט.
מאַכסט דאָס לעבען אינגער,
שווערע הערצער גרינגער,
ס׳קען קיין מענשען־פינגער
ווייזען וואו דו זיצט,
וואו דיין זעעלע בליצט,
וועלכע הייך דו גריסט
ווען דיין גייסט זיך גיסט.

וועלכע העלע קלאַנגען
שווימען אין דיין ליעד
ווען זיין צויבער ציהט,
ווען זיין כשוף גליהט?
דיינע טרעלען פאַנגען,
טרייבען לייד און באַנגען,
רייצען די פערלאַנגען.
אין אַ יעדער ברוסט,

וועקסטו פרייד און לוסט,
דיין יעטוויעדער טאָן
ריהרט די יוגענד אָן.

דאָך וואָס זאָל בעדייטען,
הימעלשער פאָעט —
וואָס דיין שטימע רעדט,
רופט אַראָב און גלעט
אונזער ערד פון ווייטען?
לאָזט אונז עלענד שטרייטען
שיקזאַל׳ס ביטערקייטען.
לאָזט דעם סאָלאָוויי
זינגען אונזער וועה,
דו נאָר לינד און ווייך
טרילערסט פון דער הויך...

אַך! ווי זאָל דיך אַרען
אונזער ערדיש פיין?
הערסט זיך גאָר ניט איין
צווישען פריעד און שיין —
אונז׳רע גרויסע צער׳ן.
לאָזט אונז, אַלטע נאַרען,
אויף בית עולם׳ס שטאַרען.
דו ביסט הויך און פריי,
דיין געזאַנג איז ניי,

טרוימען ליעב און העל
פליסען פון דיין קעהל.

זינגסט ניט פון קיין טרערען,
פון קיין שמערץ אראָב.
זאָט מיט הימעל׳ס גאָב
שטראָמט דיין הארצען׳ס האָב,
הייליג פול און גערען.
זונן און מאַי, און שטערען,
מישען זיך און מעהרען
אין דיין זעלטנעם גוסט.
סודות אונבעוואוסט
טרויסטו אָן די וועלט,
וועלכע הערט און קוועלט.

לאָב אונז, לאָב אונז מעהרער!
דורך אַ יעדער שטראַהל
גים אין אונזער גאַל
פון דיין ב׳האַלטענעם קוואַל!
מאַך אונז, דיינע הערער,
אין דיין שמחה קלערער,
זאָל דער קאַמפּף דער שווערער
שווינדען פאַר דעם גוואַלד
ווען דיין שטימע שאַלט;
ווען דיין זעעלע רופט
דורך דער בלויער לופט.

מעגען פויגעל זינגען
יעדער אויף זיין אַרט,
די נשמה גאַרט,
ליעגט בעטריבט און וואַרט
דו זאָלסט טרייסט איהר ברינגען,
אין איהר טיעפקייט דרינגען,
איהרע יאוש־רינגען
שמעלצען מיט דיין פלאַם
פון דעם פייער־ים,
וועלכער ווילד און זים
לאָזט דיין ב׳העלטענים.

אָ, ווען איך זאָל קענען
פיהלען וואָס דו פיהלסט,
וויסען וואָס דו ווילסט,
זעהען וואָס דו ענטהילסט,
וואָלט אונז קיין זאַך טרענען,
קרובים, וואָס מיר זענען!
דאָפּעלט וואָלטען ברענען
מיינע פערזען דאַן.
וועלט און גאָט, און מאַן
וואָלטען אין מיין ליעד
הערליך אויפגעבליהט...

נאַטור און מענש

עס ציהט מיך די דופטיגע ווייטקייט,
עס רופט מיך די שטימע פון גאָט:
אַנטלויף פון די מענשענ׳ס פערשייטקייט,
פון זינדיגען טומעל, פון שטאָדט!

דער וואַלד האָט געווירצען און ליעדער,
און שטילע, און הייליגע פרייד,
און דאָרט איז דיר קיינער צו ווידער
און דאָרט טוט דיר קיינער קיין לייד.

דו קענסט אויף די פעלדער זיך שפּרייטען,
זיי זענען אי לופטיג אי גרוים, —
דאָרט שפּראָצען פון טויזענדע קווייטען
די שענסטע חלומות ארוים.

דו זעהסט דאָרט דעם פרעכטיגען מאָרגען,
דעם זילבערנעם שימער פון טייך.
דו הערסט ניט פון לעבען די זאָרגען,
דו זעהסט ווי דאָס לעבען איז רייך.

און איך האָב די גאַסען פערלאָזען,
די ווילדע צוקאָכטקייט, די דראַנג;
איך־זיץ צווישען בוימער און גראָזען,
און הער נאָר דעם פויגעל׳ס געזאַנג.

עס הערשט אַזאַ זעלטענער כשוף,
איך אָטהעם די לופט און איך בענש,
און ס׳ציהט מיך צוריק צו אַ ישוב,
איך בּיינק נאָך דעם זינדיגען מענש.

א טאָג

I

מאָרגען.

מיט הימעל'ס פייערדיגע פערד —
אין מאָרגענ'ס רייטוואָגען געשפּאַנט
פאָהרט אָן דער טאָג און וואַרפט אויף ד'רערד
אַראָב זיין שטראַהלענדעס געוואַנט.

אַ שטראָם מיט ליכט פערפליצט דאָס פעלד,
און זוימט דעם אויפגעוואַכטען טייך.
די בוימער שטעהען שטיל און גלייך
און גלאַנצען אָן די יונגע וועלט.

דער פויגעל פעדערט זיך אין נעסט,
קוקט אָן דעם מזרח'ס גאָלד'נעם טרעסט —
אַ תפילה שוועבט פון גרינעם וואלד
אויף זעפיר־פליעגלען ווייך און ריין:
„אַ דאנק דיר, גאָט, נאָר דו אַליין
מאַכסט ליעב דאָס לעבען, מאַכסט איהם שען".
און אַלץ ארום ערוויעדערט באַלד:
„אמן... אמן... אמן"...

II

דער מיטען טאָג.

דער טאָג איז רייף, די זונן דערגרייכט
דעם העכסטען פונקט, עס איז דערהייכט
איהר פולסטער גלאַנץ. איהר שטאַרקע שיין
ברעכט דורך די הימלען ברייט און ווייט,
און גליהט די ערד, ס'איז מיטאָג־צייט,
דאָס ליכט איז קרעפטיגער ווי וויין.

עס האַלט די וועלט אין מיטען „הב",
עס קען קיין כח און קיין „לאו"
ניט אָבהאַלטען איהר ווילדען ראַש.
עס רוישט דאָס לעבען ווי אַ מיהל,
עס בלייבט צומאָל קיין מילב ניט שטיל,
ס'איז נאָך ניט אויסגעברענט אויף אש

די ענערגיע, וואָס גליהט און שאַפט,
עס גוועלטיגט נאָך אַ האַלבע קראַפט,
וואָס וויל נאָך פול מאַכען דעם בלאַנק
פון האַלבען טאָג. ס'איז זייגער צוועלף
„גאָט העלף דיר, פליים'גע וועלט! גאָט העלף"!
און טומלענד קלינגט עס: „שענעם דאַנק"...

III

אבענד.

אויף די פּאַליסאַדען רוהט די זונן
וואַרפענדיג איהר לעצטען, זיסען בליק
דעם פּערלאַז'נעם האָדסאָן, וועלכער ליעגט
אין זיין קאַלטע זילבער־בעט פערטראַכט
מורמלענדיג אַ אום'טיגעם „גוט נאַכט".

גוטע נאַכט דיר, ליכט פּרינצעסין, שטום
ווי אַ יוגענד־חלום אין די בערג
זינקסטו, נעהמענדיג מיט זיך די פרייד:
לייכטענדיג פערגעהסטו אין דיין פּראַכט,
לאַזענדיג די וועלט אליין — גוט נאַכט!

באַלד בלייבט איבער נאָר אַ רויטער פלעק
אויפ'ן האָריזאָנט ווי בלוט, אַ שמערץ
וועבט זיך אוים אין מערב און אַ וועה
וויעגט די פעלדער שלעפעריג און זאַכט,
און עס שעפּטשעט אומעטום: „גוט נאַכט"...

אויף די קעטסקיל בערג

א, איהר אור־אַלטע, אונבעזיעגבאַרע עדות פון
אונשטערבליכקייט! גייסט־ערהויבער,
געקרוינט מיט אונענדליכקייט און כח,
אויף וועמעס רוקען די צום הימעל־שוועבענדע,
שטערען־ווינקענדע און לופט־דורכפליעגלענדע אָדלער
רוהען פון זייערע וואָלקען־רייזעס; איהר ווערדע־פולע,
גאָט־האַלטענדע, הייליגקייט־אָטהמענדע טריבונעס,
פון וועמעס שוידערענד־ערנסטע ריעזען־הויכקייט
עס וועהט דער יצירה־פרישער באַלזאַם־דופט
פון לעבען; איהר נשמה־גרויסע, צום נסתר־
שטייגענדע מלאכים־לייטערס: — בערג!
אַ חלום־אונבעדייטענדער קערענדיל שטויב
פון אייער אייגענע ערהאַבענע צייט און
פורכט־בילדענדע אַלמעכטיגקייט — אַ שטויב,
אַ פערניכטענד־שיינענדער קערענדעל נאָר, גלאָץ
איך אויף אייער געדאַנקען־ערוועקענדע,
דורות־טראָגענדע, סודות־בעהאַלטענדע
און שטח־פערלאַכענדע אונבעגרייפליכקייט.

אין אייערע טיטאַנען־ברוסטען וואורצלען
די יאהר־הונדערטען, און אייער איגנאָרירענד
גליווערענדע פעלזען־קאַלטקייט צום מענשען'ס
רגע־קורצען, מינוטען־דויערענדען פליעגען־טומעל,
מאַכט ציטערען די אונזיכערע שפינוועב־שוועלען
פון אונזערע חקירות, און דאָך, איהר בערג!
איהר זייט נאָך אַלעם דעם נאָר אויפגעבלאָזענע
הויפענס ערד, און איבערלעבענדיג די וועלטען
מוזט איהר דאָך פערבלייבען צוגעשמידט,
אונריהרעוודיג, פון בחירה — לעער, פון ברירה —
פוסט, אַ באַכמאַטנע מאַסע אונבעהאָלפענקייט
אויף אייערע פון־שיקזאַל־שטריינג־בעגרענצטע
תחום'ען, און ניט פערוועהרען קענט איהר מיר
מיין האַנד, די אייביג־טהעטיגע, אריינגראָבען
אין איי'רע אוצרות־פולע, קברים־פינסט'רע
הערצער, און טרעטען מוזט איהר שטיל, געדולדיג
לאָזען מיינע מילבען־פיס אויף אייערע
מיט אייביגקייט־בעדעקטע, דורות גראָהע,
אימער יונגע קעפּ.

עס האָבען מיינע עלטערען אויף אייך אַמאָל
געטרעטען, עס וועלען מיינע קינדער אויך
און מיינע קינדס קינדער אייער הויך בעשטייגען;
ביז אין די אינגסטע אייביגקייט. און פונקט
ווי איהר, אַ, בערג, זייט אונשטערבליך,

איז אונשטערבליך און שטענדיג דויערענד
דאָס אייביג מענשליכע; דער געניוס;
דער שטרעבענדער, ניט־בעזיעגטער מענש!

נקמה אָן דער זון

דער מענש ביי וועלט־אונטערגאַנג.

(פאַנטאַזיע)

אַ, דו שטראַהלענדע שטערבליכקייט,
וואָס האָט אַזוי לאַנג בעלויכטען דעם
מענשליכען עלענד;
די טייכען בלוט און טרערען פון אונגליקליכע!

אויף דיין אויסגעלאָשענע פלאַמענהאַרץ
שלײדער איך מיין דורות־אַלטען צאָרען,
פאַר דיין אונפערגעסליכע גלייכגילטיגקייט.

זיסער איז מיין ראַכע ווי דיין ווייכער שיין,
וואָס האָט געשמייכעלט האַרצלאָז און קאָקעטיש
אויף די פערפיהרערישע בלומען פון די פעלדער...

פיעל מאָל פלעג איך דיך ציטערענדיג בעטען,
דו זאָלסט בלויז אויף איין איינציגען טאָג
דיין הימעלש פנים אַבטאָן אַלס אַ שטראָף

פאַר שוואַרצע, יאָמערענדע עולות.

דו האָסט דאָס ניט געטאָן!

אָ, דו גאָלדענער ליץ, וואָס האָט געלאַכט
צו אַלערליי געמיינהייט און פערברעכען!

דו האָסט געקושט די האַק פון שאַרף־ריכטער;
געשפיעלט זיך אויף די שטריק פון תליון;
אויף די פינסט׳רע פליגעל פון דער קראָה,
וואָס האָט פערצעהרט די טויטע יוגענד
פון די שלאַכטפעלדער.

דו האָסט געשיינט אויף שפּאַניען
און מאַראָקאָ, און רומעניען,
אויף קישינעוו און פעטערסבורג, און וואַטיקאַן,
אויף שייטער הויפענס און אויף צלמים.

איצונד פערגעה!

פערצאַפּעל אין דיין אייגענעם פייער!
דיין אויסגעלאָשענקייט איז דיין קבר,
דיין אייג׳נער שאָטען בעגליט דיך אין דער נאַכט.
וואו ס׳ווארט אויף דיר די אימה׳דיגע פוסטקייט
פון אַלטע, לאַנג־פערשוואונד׳נע וועלטען.

אויך איך פערגעה, און וואויל מיין אונטערגאַנג!
ווען כ'זעה, אַ, זונן, דיין ברענענדע גסיסה,
דיין לעצטען, רעכט-פערדיענטען מאַרטער
און קען נאָך מיט אַ שמייכעל זאָגען:
„ברוך דיין אמת" !...

צו טיעף*)

איך הויב מיין בליק צום הימעל הויך,
די וואָלקען וויינען, איך וויין אויך...
און ווידער בליק איך אויף, עס גליהט,
עס לאַכט די זונן און איך לאַך מיט...
וואָס מיינט מיין לאַך און מיין געוויין?
צו־טיעף, איך קען דאָס ניט פערשטעהן.

איך הער דעם הערבסט'ס פערצאָגטע שטים,
עס ברעכט מיין האַרץ, איך זיפץ מיט איהם...
איך הער דעם פריהלינג'ס ג'זאַנג פון יאָהר,
מיין האָפנונג בליהט, איך זינג אין קאָהר.
איך זיפץ, איך זינג, האָב קיין בעגריעף,
וואָס דאָס בעדייט, עס ליעגט צו־טיעף...

*) דיעזע געדיכט איז איבערזעצט פון מיין ענגלישעס ליעד, וואָס געפינט זיך אין דער אַנטאַלאָגיע פון אַמעריקאַ'ס פּאָעטען, ארויסגעגעבען פון דעם אַמעריקאַנעם דיכטער און קריטיקער, קלאַרענס סטעדמאַן.

ארבייטער נגונים

דאָס אַלטע ליעד

א, מוזע, הימעל'ס שענע טאָכטער,
דו געטין פון געזאַנג און פרייד!
געדיינקסטו נאָך ווען אַ פעריאָכטער,
געשמידט אין ווערקשטאַט'ס טיעפען לייד —
איך פלעג מיט וועה צו דיר זיך ציהען,
צו דיר, דיין שטראַהלענדעס געזיכט! —
ווי היים מיין יונגעס האַרץ פלעגט גליהען
ווען איך האָב מיך אויף דיר געריכט?

געדיינקסטו ווען איך פלעג פערשמייסען
מיין גרויסע פליכט צו ווייב און קינד,
אַ יעדען ערדענ־באַנד צורייסען
און לאָזען פליהען מיט'ן ווינד...
און נאָר אין ד י י ן געבענשטע מינע
געזוכט אַ טרייסט, ביי ד י ר אין בליק
געזעהן די אייביג־יונגע, גרינע,
בעבלומטע לוסטגערטנער פון גליק?

אויף איהם האָסטו מיר דאַן געוויזען,
אויף א י ה ם, וואָס שטעהט פערצאָגט און שאפט,

אויף א י ה ם, דעם גרעסטען פון די ריעזען,
אויף זיין אַלמעכטיגקייט, זיין קראַפט,
אויף זיין פערשוויצטען, דאַרען פנים,
זיין אָר'מע היים, פערוויינט און וויסט —
אויף א י ה ם ,וואָס שקלאַווט פאר זיינע שונאים
און אָפפערט זיך פאַר זיי אומזיסט,

און אויף די פעלדער, אויף די ווייַדען,
אויף דער נאַטור האָסטו געצייגט,
אויף אונזער מוטער ערד'ס גן עדן,
אַוואו דאָס לעבען איז פערצווייגט
אין טויזענד פאַרפומירטע גליקען,
פאַר יעדען פון איהר קינד ענגאַל —
וואָס ווינקען, שמייכלען, רופען, קוויקען
און חן'ען זיך דורך יעדער שטראַהל.

דו האָסט פערזעעט אין מיר דעם קערען
פון יענעם פלאַמענ־ווילדען ליעד,
וואָס שיסט זיין פייער צו די שטערען
און פון זיין יעדער נאָטע בליהט
אַן אַנדער בלום בעשפריצט מיט פונקען,
אַן אַנדער מענשליכער געפיהל
מיט ליכט און ליעבע דורכגעטרונקען,
וואָס רייסט זיך צו דעם העכסטען ציעל.

אַצינד האָט מיך די צייט דערווייטערט

פון יענע ווערקשטאַט דומפּף און קליין,
מיין הימעל האָט זיך אויסגעלייטערט,
דאָך דו קומסט אימער נאָך צוגעהן
און ווייזט מיר אָן אויף די קרבנות
פון אונגערעכטע זאָרג און פּיין,
און טראָגסט דעם כעס און די רחמנות
מיר ווידער טיעף אין הארץ אַריין.

און איצטער, פּונקט ווי דעמאָלט, קלינגען
די ליעדער מיינע געגען נויט,
און רופען, ציטערען און זינגען
פאַר דעם, וואָס מיהט זיך ביז אין טויט.
אָ, מעגען טויזענד פויגעל גריסען
דעם פריהלינגס הייליגען פּאַראַד,
זיי קען ניט הערען און געניסען
מיין אַלטער, עלענדער קאַמ'ראַד.

איך הער אַ ג'מיש פון נייע טענער,
עס שפּיעלט אַ איינגערע מוזיק,
דאָך מיר איז ליעב און הייליג יענער
פערגעס'נער קרעכץ פון דער פאַבריק,
פון פעלד, פון ים און פון דער מינע,
וואו נאָר מיין חבר שיינקט זיין מיה,
פאַר די, וואָס צאַהלען איהם מיט שנאה,
זיין וועהטאָג איז מיין פּאָעזיע.

זיין שיקזאַל טאָנט מיר אָן די ליירע,
אָ, הימעל'ס טאָכטער! שענעם דאַנק
פאַר'ן מאַכען א י ה ם מיין לעבענס־שירה!
מיין „זיין" פערבלייבט דאָ מעהר קיין בלאַנק,
דען ווען ער וועט זיין מאַכט בעקלערען,
זיין גרויסקייט וועט איהם ווערען קלאָר,
ערשט דאַן וועט זיך מיין שטים דערהערען
צוזאַמען מיט דעם גרויסען קאָהר...

אין מיטען נאַכט

בשעפים מחזיונות לילה בנפל תרדמה
על האנשים... פחד קראני ורעדה ורב
עצמותי הפחיד. (איוב).

ווען אַלץ איז שטיל און איינגעשלאָפען,
דער טומעל האָט זיין מויל פערמאַכט,
די וועלט איז מיט אַ טרוים פערלאָפען
און אָטהעמט צויבער־לופט און נאַכט,

די ערד איז שאַ, די הימלען שטומען,
דאָס לעבען שווייגט און האָט קיין וואָרט,
חלומות נאָר טשיקאַווגע קומען,
פאַנטאַסטיש, ווילד צונויפגעפאָרט,

און אומבעוואוסט גאָר פרעפלען ליפען
פון דער געוואוינהייט לייכט בעוועגט —
אונמעגליכקייטען בינדען זיך און קניפען,
דער מח בלאָנדזשעט און ערשרעקט;

ערשט דאַן געפין איך מיין נחמה:
צוזאַוועהטאָגט, מיט אַ הייס געוויין

צורייד איך זיך מיט מיין נשמה,
און פיהל איך בין ניט מעהר אליין...

ערשט דאַן ערוואַכען די געפיהלען,
אָ, דאַן לעבט אויף אין מיר די פיין! —
דאַן שטעהט אויף אַלץ, וואָס קען ניט שטילען,
דאַן וואַכט אויף אַלץ, וואָס שלאָפט ניט איין.

און אָט אין די פערוויעגטע שטונדען
ערהויבען זיך מיט זעלטנער לוסט
די אַלטע שמערצען, אַלטע וואונדען
אוים טיפסטער טיעפקייט פון מיין ברוסט.

זיי וואַכען אַלע אויף צוזאַמען;
מיט אַ צוקאָכטע טומלערייַ —
די אַלטע בילדער, אַלטע פלאַמען
זיי לעבען אויף, זיי ווערען ניי...

עס האָט די צייט זיי מיר געלאָזען,
די זעלביגע! — איך קען זיי גוט —
עס האָט קיין ווינד זיי ניט פערבלאָזען
און ניט געטויט דעם שיקזאַל'ס רוט...

דאָס זענען יענע אַלטע גייסטער,
וואָס האָבען מיך אַמאָל מיט מאַכט

געוועקט צום אויפשטאַנד געגען מייסטער,
געשלעפּט פאַר מענשענרעכט אין שלאַכט!

און הער! זיי וועקען אין מיר ווידער
דעם יונגען פלאַם, דאָס יונגע בלוט,
וואָס ליעגט אין מיינע ערשטע ליעדער,
זיי ווינקען ווידער צו מיין מוטה.

זיי ווינקען און איך ווער בעגייסטערט
ווי פון אַ ווילדען האַרפען-קלאַנג,
ווי פון אַ צויבערקראַפט בעמייסטערט
קוועלט אויף מיין איניגסטער געזאַנג.

איך זינג אין טויזענד שטאַרקע טענער,
מיין ליעד, — אַ שטורעמדיגער קאָהר:
שטעהט אויף, שטעהט אויף, איהר ארבייטס-מענער!
פאָר אייך, געדריקטע, זינג איך נאָר!

צום ערשטען מאַי

דער ווינטער איז פערגאנגען,
דער ליעבער פריהלינג קומט
מיט פויגעלשע געזאַנגען,
מיט פעלדער רייך פערבלומט.

דאָך וואָס ביסטו דערשלאָגען?
דו אָרמער אַרבייטס-קינד!
וואָס פאר א לייד מוז נאָגען
דיין בייגקענד האַרץ אַצינד?

אָ, וועלכע שוואַרצע גייסטער
פערדונקעלען דיין בליק?
דו שאַפער, העלד און מייסטער,
דו גאָט פון דער פאַבריק!

דאָס ליעד פון בעזים

קעהר, בעזימיל, קעהר!
קעהר צום מיליאָנער,
וואָס דאָס פאָלק פערמאָגט!
קעהר ניט וואָס מען זאָגט!...
קעהר, בעזימיל, קעהר,
קעהר אריין וואָס מעהר!

קעהר אריין זיין קראַפט,
אַלעס, וואָס ער שאַפט;
אַלץ, וואָס ער פערדיענט
קעהר אריין געשווינד!
קעהר, בעזימיל, קעהר,
קעהר צום מיליאָנער!

וואָס דעם עולם ניצט,
איז ניט וויכטיג איצט,
וואָס ער קרעכצט און שרייט —
לאָזט מען אָן אַ זייט...
קעהר, בעזימיל, קעהר,
קעהר אריין וואָס מעהר!

דאָס ליעד פון די רויטע פאָהן

מיר קויפען קיין זיידענס צו פוצען דעם ספר,
וואָס שטעהט אויבען־אָן אין פערהאַנגענעם ארון.
דעם ספר פערפוצען שוין אונזערע קויפער,
די קויפער פון אונזערע בליהענדע יאָהרען.

זיי מוזען איהם פוץ און פערגעטערונג שאַפען,
ווייל דאָרט איז געבליבען די פרייד פון די קונים:
דער שרעקליכער דין ווי צו האַנדלען מיט שקלאַפען,
דער פסק, אַז עס מוזען זיין אייביג אביונים.

מיר קויפען קיין זיידענס פאַר מענטעלאך נייע,
וואָס אַרט אונז כפורת? וואָס אַרט אונז פרוכת?
דערמיט זיינען זיך די כלי־קודש מחיה,
די ברואים, וואָס האַנדלען מיט פינסטערע מחות.

מיר קויפען די זיידענס צו מאַכען אַ פאָהנע,
וואָס זאָל מיט אַ הייליגע שטאָלצינקייט פלאַטערן
אויף אַלעמען גלייך מיט דער זעלבער כונה,
אויף מענשען, וואָס דאַרפען זיך מעהרער ניט מאַטערן,

און רויט, ליעבע ברידער, זאָל ווערען געפאַרבען
די עדעלע שטאָף פון דעם הערליכען דגל,
דען רויט איז דאָס בלוט פון דעם עלענדען קרבן,
וואָס צאַפּעלט אין שונא'ס צורייסענדע נעגעל.

אַ, רויט איז דער קידוש-ווייך, וועלכען עס טרינקען
אַט די, וואָס פערצעהרען אונז לעבען און וויסען,
און רויט אונזער זון, ווען זי האַלט אין פערזינקען
און רויט דער מאָמענט ווען זי וועט אונז בעגריסען.

פון נייעם גלות

אַ שטיק וואָס פעהלט אין דער הגדה.

הלילה הזה כלו מרור.
(הגדה של פסח).

מיר האָבען שוין, דורכגעלעבט גלות'ן שווערע,
בערויבט און בעריסען פון רעכט און פון עהרע,
פערקויפט צו רשעים פאר אַלערליי פרייזען,
נאָר שטענדיג אַ האָפענונג פלעגט זיך בעווייזען;
אַ ליכט, וועלכע פלעגט אונז אין חושך בעגריסען,
און אונזערע ביטערע וועהען פערזיסען,
דאָך איצטיגער גלות, דער גלות ביי'ם רייכען,
איז שרעקליך, אַ פינסטערע נאַכט אָהן אַ גלייכען,
קיין טרייסט צו דערלאָבען, קיין שטערען צו גלאַנצען,
אַ נאַכט „כלו מרור", יאָ, „מרור" אין גאַנצען.

מיר מויערען „פתום ורעמסס" אַצינדער,
מיר מויערען איין דאָרטען אונזערע קינדער...
מיר קלייבען די מאָגערע שטרוי פאר אַ לעבען
און מוזען די צאָהל פון די ציגעל נאָך געבען...

מען שטעהט איבער אונז מיט פערבלוטיגטע בייטשען
אויף אונזערע ביינער דעם הפקר צו דייטשען...
מיר זיינען אַ טהייל פון די שטומע מאַשינען
ביי וועלכע מיר וועלקען, צו וועלכע מיר דיענען,
פערשפאַרט אין פערפעסטעטע, טויטליכע שאַנצען,
אַ נאַכט „כלו מרור", יאָ, „מרור" אין גאַנצען.

ניטאָ מעהר קיין משה, ניטאָ מעהר קיין „שטעקען"
די גרויזאַמע פרעה'ס פון היינט צו דערשרעקען;
די שוואַרצע חרטומים דעם כח צו שטערען
און שלאָגען דעם ים פון פערגאָסענע טרערען;
מען נעהמט מעהר קיין מיטעל אַנטגעגען די האַסער,
וואָס שליידערען אונזערע זיהן אין דעם וואַסער...
און זיינען די טייפעלשע שענדער און שעכטער
פון אונזערע אָרעמע פרויען און טעכטער...
עס הוליען די שדים און זינגען, און טאַנצען,
אַ נאַכט „כלו מרור", יאָ, „מרור" אין גאַנצען.

ווי זאָל אונז דער נחת פון פסח בעוועגען
מיט שונאים פון הינטען און שונאים אַנטגעגען?
ווי זאָלען מיר הויבען די כוסות און זינגען
פערלאַנגענדיג קונים, וואָס זאָלען אונז דיענגען?
ווי זאָלען מיר זיצען מיט ברייטקייט ביי'ם סדר
אין לעכער פערשטיקטע, אין שמאַטיגע קליידער?
ווי זאָלען מיר שטעלען אַ כוס אַ פערגאַלטען
מכבד צו זיין אונזער נביא דעם אַלטען?

ווי זאָל אונז אין הארצען דעם יום-טוב פערפלאַנצען
אַ נאַכט „כלו מרור", יאָ, „מרור" אין גאַנצען?

מיר פרעגען די קשיות מיט אַנגסטליכע שרעקען,
אונז קען דער „עבדים היינו" ניט שמעקען.
מיר זיינען געווען און פערבליעבען ביי שענדער,
ביי אייג'נע און פרעמדע אין פיינדליכע לענדער.
עס דאַרף נאָך דער „יום חירותנו" ערשט קומען
מיט נייערע ליעדער און שענערע בלומען.
גענוג אונז דעם „מרור" אלס „זכר" צו קאַיען!
מיר קענען דעם גלות פון איצט ניט פערדייען,
מיט ווילען זיך ענדליך מיט פרייהייט בעקראַנצען,
מיר ווינשען דעם טאָג, וואָס איז זיסקייט אין גאַנצען.

יוניאָן

גרויסע ארבייטער־משפחה,
וואָס דו קענסט די גרויסע נויט —
העלף דיין פריינד, דעם בעל מלאכה,
אין זיין קאַמפּף פאַר רעכט און ברויט!
עס קיין שפּייז און טראָג קיין העמד,
וואָס דיין זיעגעל איז זיי פרעמד...
זאָל דיין קלייד, דיין שוך, דיין הוט
זאָגען עדות אויף דיין מוטה!

א מאַטראָז

א גבור: גייסט און בלוט, און אייזען.
פון מח ביז די פוס־פינגער אַ העלד.
עס האָט זיך קיינער נאָך אזוי געשטעלט
ניי רוסלאַנד׳ס תחית המתים ווייזען.

אַ איינפאַכער מאַטראָז, זיין בלוזע,
זיין מאַנטעל און זיין הוט פון פראָסט געוואַנד,
דאָך אַ נשמה מיט אַ שטאַרקע האַנד,
וואָס לאָזט אַ פאָלק ניט זיין מבוזה.

איך זעה איהם אין אַ ים פון שטראַהלען.
אַ זעעמאַן און ערהאַבען ווי אַ גאָט —
ער האָט געשטעמפּעלט טיראַניי׳ס באַנקראָט,
געצייגט ווי קנעכטשאַפט מוז צופאַלען.

אַ פאָלקס־קינד גרעסער פון א מלך,
אַ נאָבלער העלד אין פרייהייטס ערשטען ראַנג.
אויף, אויף, מיין מוזע, גיעב איהם אַ געזאַנג,
און מאַך די אָרמע מענשהייט פריילין!

װעק אויף די װעלט זי זאָל זיך פרייען!
אַזאַ נשמה קומט דאָ ניט אומזיסט,
זי ברעכט דעם אונטערשייד פון איד און קריסט,
און װייזט װאוהין די פעלקער געהען...

אַלץ איינס

אויף די נייעס, דאָס מען װעט אויסגיסען הייזער אין פורמס.

געגאָסען צי געמויערט,
געמויערט צי געזעגט,
דאָך אייער עלענד דויערט
ביז װאַנען איהר פערעקט.

עס האָט נאָך אַ מאַשינע
אייך קיינמאָל ניט געבראַכט
קיין פריילּיכערע מינע,
קיין שטראַהל אין אייער נאַכט.

איהר מוזט זיך איצטער ראַנגלען
מיט אייזען און מיט שטאָהל,
כדי אייך זאָל ניט מאַנגלען
צו האָבען אויף דעם מאָל.

עס צאַפּלען איי׳רע לייבער
אין די מאַשינ׳עס געװאַלד,

עס צאַפּלען איי׳רע ווייבער,
עס צאַפּלען יונג און אַלט.

איהר האָט קיין זאַך געגעסען
פון אונזער גרויסע צייט.
געמויערט צו געגאָסען,
איהר זייט פון לעבען ווייט.

גלגולים

פּאַריז, דעם 16טען מאַי, 1909. היינט האָט זיך דאָ געענדיגט דער דריי־טעגליכער יום־טוב פון די בעשעהנונג פון דעם מאָנומענט פאַר די היסטאָריש־לעגענדאַרישע העלדין די יונגפרוי פון אָרליאַנס... א באַנקעט איז געמאַכט געוואָרען, וואו עס האָבען זיך פערזאַמעלט 800 ראָיאַליסטען... מען האָט געזונגען קיסר־ליעדער... סענאַטאָר לע ברעטאָן האָט גראַטולירט דעם דוק פון אָרלעאַנס אַלס דעם פראַנצויזישען קעניג... אויפהויבענדיג זיין בעכער, האָט דער סענאַטאָר אויסגעשריען: „לאַנג לעבען זאָל דער קעניג! אַרונטער מיט די רעפּובליק“!

טעלעגראַפישע ידיעה.

וואָס איז געשעהן? איז פראנקרייך שכור?
איך הער איהר קיסר־ליעדער זינגען! —
צוהאַקט די שלאַנג אין טויזענד שטיקער
און יעדע שטיק אַפּאַראַט וועט שפּרינגען.

עס גרילצט דער מאָנאַרכיסט דער בלינדער
די אַלטע, פינסטערע ראָמאַנסער,
עס בושעווען דעם טייפעל'ס קינדער:
דער באָנאַפּאַרט דער אָרל־יאַנסער.

זיי ציהען די צופלאַצטע סטרונעס
אויף טיראַניי'ס צובראָכ'נע פיעדעל,
און וועקען פון צופוילטע טרונעס
דאָס שטומע, אויסגעשפּיעלטע ליעדעל.

דאָס קלינגט! משונה־ווילד זיך שלעפּען
תכריכים דורך די בלאַסע טענער,
עס טראַמפּלען אום אויף גאָלד'נע טרעפּען
אין בלוט געבאָדען יענע מענער

און יענע פרויען, וועלכע האָבען
מיט שפּאָט געוואַלצערט איבער גריבער
און האָבען ענדליך זיך בעגראָבען,
די צייט איז איבער זיי אריבער.

דען הערט! נאָך דונערען די שמיינער
פון די פּאַריזער טראָטואַרען:
„דאָס צאָהלען אָב די אָר'מע וויינער
די טרערען־לוין צו זיי'רע האַרען!

„אָ, רייסט אונז אוים געטרעט'נע מאַססען!
מיר זיינען אייערע קאַמראַדען:
פערלאָז'נע קינדער פון די גאַסען,
פערוואַנדעלט אונז אין באַריקאַדען!“

דאָך אימער טומלען נאָך און שפּוקען
די קנעכט פון יענע נאַכט־רעגיערער,
זיי זוכען טהראָנען זיך צו בוקען,
זיי בוינקען נאָך די פאָלקס־פערפיהרער.

זיי מינט'רען נאָך דעם טויטען נגון,
וואָס בלאָנזשעט אום פערפלוכט און טמא —
און קען קיין אויער מעהר ניט קריעגען
און ניט געווינען קיין נשמה.

עס גלגול'ט נאָך די שוואַרצע סוויטע
צו קרוינען ווידער די טייוואָלים,
צו שיינקען זיי די אַלטע שליטה,
דעם לאַנג־פערשוואונד'נעם שווידער־חלום.

נאָר אויף דעם פערלאַשעז*) דעם שטילען
ערוואַכען פרייהייט'ס פאָהנען־טרעגער,
זיי הערען קיסר־ליעדער שפּיעלען,
עס הויבט זיי אויף פון די געלעגער.

---

*) דער פּאַריזער בית עולם, וואו עס זיינען בעערדיגט די העלדען פון דער קאָמונע פון יאָהר 1871.

זיי קוקען זיך אַרום מיט צאָרען
קלאַפּענדיג די ביינער־גליעדער:
„עס קומען צייטען, קומען יאָהרען,
פּאַריז וועט זינגען אַנד׳רע ליעדער.

„וואָס גייסטער האָבען היים געפריידיגט,
געדאַנקען — צו דער ליכט געטריעבען,
נשמות — הימעלדיג פערטהיידיגט
און אין דער ריינער זונן פערשריעבען;

„דאָס וועט אומזיסט דער שונא וואַרטען
אין אַש און פוס־שטויב צו פערקערען,
דאָס וועלען טויזענד באָנאָפּאַרטען
און אָרליאַנסער ניט צושטערען“.

אויף א פערראורטיילטען מיליאָנער

מען היט אונז פון משוגענע הינד,
מען ראַמט זיי אָב פון אונז׳רע גאַסען, —
נאָר ניט פון וואוילטאג׳ס ווילד געזינד,
וואָס איז געפעהרליך פאַר די מאַסען.
משוגע לויפען זיי אַרום,
די רייכע, העסליכע הולטאַיעס,
און שאַפען טויט נאָר און לויות,
און ג׳זעץ, און אָרדנונג בלייבען שטום.

דערפאַר איז דאָס אַ גרויסע ניי׳ס —
ווען פון דעם גאָלדענעם מזבח
ווערט אָבגעריסען דער רוצח
און צאָהלט מיט זיך דעם שוואַרצען פּרייז.

צום ארבייטער

אַלע ריידען, אַלע שרייען,
אַלע קריגען זיך פאַר דיר
און דו האָסט ניט וואָס צו „קייען“,
און דו האַלטסט נאָך מיט'ן גביר.

זוכסט איהם דוקא אַנצושטאָפען
מיט דעם כח וואָס דו האָסט.
דו בעזינגסט די פילאַנטראָפען
און פערשטעהסט ניט, וואָס דיר קאָסט.

פרויען-שטימרעכט

גיט איהר שטימרעכט, גיט עס גערן!
לאָזט די פרוי ניט זיין געקוועלט!
דען איהר שטים איז וואָס מיר הערן
ווען מיר פאַלען אויף דער וועלט.

אָ, איהר שטים איז וואָס בעגריסט אונז
דורך דעם לעבענ'ס ווייטען גאַנג,
און דערקוויקט אונז און פערזיסט אונז
יעדען וועה ווי אַ געזאַנג.

לאָזט די מוטער און די שוועסטער
העלפען פיהרען אונז דאָס לאַנד,
דען דאָס איז דער וואונש דער גרעסטער
און דער מענשהייטס העכסטער שטאַנד!

פאַרוואָס?

עס שטרעבט דער מענשליכער פערשטאַנד
די אַלטע וועלט צו מאַכען אינגער.
ער וויל פערלייכטערען די האנד,
וויל מאַכען אונזער פראַצע גרינגער.

ער רעדט צום שטראַהל, ער זאָגט איהם „טו“!
מאַשינען ארבייטען און פייפען.
עס „ווערט“ דו זעהסט קוים ו ו י און ו ו א ו,
דו שטוינסט, דו קענסט עס ניט בעגרייפען.

עס לויפען וועגענער אָהן פערד,
עס בליצט דאָס וואָרט אַריבער ים'ן,
עס ארבייט ווינד און לופט, און ערד,
און גאָט מיט די נאַטור צוזאַמען.

עס שאַפט פאַר דיר דאָס גאַנץ בעשאַף,
אָ, מענש, פאַרוואָס ביסטו נאָך שקלאַוו?

פּאָעזיע און לעבען

גאָר פון אָנפאַנג נאָך, אין וויעגעל
האָט זי זיך צו מיר ענטפלעקט,
מיך מיט איהרע צוויבער־פליעגעל
ליעב און האַרציג צוגעדעקט.

זי האָט ווי אַ טרייע מאַמע
אָנגעזויגען מיך מיט לוסט,
די נשמה'ס צאַרטע אַמע
מיט דער ווייסער מוזענברוסט.

צאצקעליך פלעגט זי מיר ברינגען,
הימעל־צאַצקעס וואונדערשען!
און פלעגט שפּיעלען און פלעגט זינגען,
זינגען מיר צום שלאָפען געהן.

איך פלעג ליגען, זי פלעגט זיצען
נעבען מיר און האַלטען וואַך.
זיסע סודות, עד'לע וויצען
אָנפערטרויען מיר אַ סך.

פאַר געשמאַקהייט פלעג איך דרימלען,

אָבער זי פלעגט שטיל און זאַכט
איינבויגען פאַר מיר די הימלען
און איך האָב דאָרט אַלץ בעטראַכט...

ווען איך האָב מעהר קראַפט בעקומען,
האָב געכאַפּט שוין מעהר פערשטעהן,
האָט זי מיר די האַנד גענומען
און געלעהרענט ווי צו געהן.

איבער מאַי און איבער בלומען
האָט זי מיר געפיהרט צום גז'אַנג.
פרייד איז דורך דער לופט געשוואומען
און בעגריסט מיין ערשטען גאַנג.

איבער מיר די גאָלד'נע שטראַהלען,
מיר אַרום — דער גרינער וואַלד.
וואו מיין בליק נאָר איז געפאַלען
האָט געגרינט, געבליהט, געשטראַהלט.

און אין מיטען די קאַפּעלע
האָט געטרילערט און געשפּיעלט ,
און אין מיטען פון מיין זעעלע
האָב איך פרישען גליק דערפיהלט.

דאָרט האָט זי דאָס אויסגעצויגען
איהרע הענד, עס האָט געבלאַנקט!

און האָט פון דעם בלויען בויגען
מיר אַ האַרף אַראָב דערלאַנגט.

„נאַ דיר הימעל'ס העכסטע פריידען"!
האָט געזאָגט זי, „זיי דערקוויקט!
שפּיעל און זינג, און ווייס קיין ליידען!
ליעב און לעב, און זיי בעגליקט"!

און זי האָט די יונגע פינגער
גלייך פער'קנס'ט מיר מיט דער האַרף
און געבענשט מיך אַלס אַ זינגער
און געזאָגט מיר וואָס מען דאַרף...

איך האָב אונשולדיג געזונגען
ווי אַ פויגעל אויפ'ן בוים,
און מיין האַרף, זי האָט געקלונגען,
אָבער וועה! ניט יענעם טרוים!

יענעם חלום טראָגען ווינדען,
יענער נחת איז גערויבט.
יענע שענע צייט זאָל שווינדען
פלוצלונג, אַך! ווער וואָלט געגלויבט?

איצט איז מיין געזאַנג דער יאָמער,
מיין פאַנטאַזיע איז די נויט.

יענע יונגע פרייד ניטאָ מעהר,
יענער הייסער וואונש איז טויט.

אויף דעם עלענד פון די מענשען
האָב איך אויסגעוויינט מיין בליק.
ניין! איך האָב ניט וואָס צו בענשען,
וואָס צו ליעבען. נעהם צוריק!

מוזע, נעהם די כלי דיינע!
נעהם, איך דאַרף ניט דיין געשאַנק!
איך האָב אַלע ליעדער מיינע
אויסגעקלאָגט שוין, איך בין קראַנק.

כ׳האָב דעם לעבען׳ס בראָך געזונגען
אין דעם שיקזאַל׳ס שווערסטע טראָפּ.
ניין! עס איז מיר ניט געלונגען
זיך צו פרייען. איך גיעב אָב!

אייביגע קולות

עס טראָגט זיך אַ טרייסטענדער קול דורך די וועלטען!
„איך וועל אייך פערגעלטען, איך וועל אייך
פערגעלטען“.

און נאָך אַ קול פול מיט פערצווייפלונג און צאָרען
געריצט דורך דעם שרעקליכען וועהטאָג פון יאָהרען
צוקלינגט מיט אַ פראַגע, וואָס וויל ניט פערשטומען:
„אָ, ווען וועט דאָס קומען? אָ, ווען וועט דאָס קומען“?

„אַביסעלע שפעטער, אַביסעלע שפעטער, —
עס דאַרפען נאָך וועלקען און גרינען די בלעטער“...
ערוויעדערט דער טרייסט מיט אַ קול פון רחמנות —
„איך וועל אייך פערגעלטען, אויף מיינע נאמנות“!
דאָך ווילד רוישט דער וועהטאָג און טענה׳ט מיט האַרטען:
„מיר קענען ניט וואַרטען, מיר קענען ניט וואַרטען“!...

עס וועלקט און עס גרינט, און עס בייטען זיך וועטערס,
עס קומען אַלץ צו און פערגעהען די „שפעטערס“
און אימער נאָך טראָגט זיך אויף בערג און אויף טהאָלען
דער טרייסטענדער קול און ער ווערט ניט פערשאָלען,
און אימער נאָך טראָגט זיך די פראַגע ווי פלאַמען
און מישען זיךביידע אין האַרץ מיר צוזאַמען...

דער טויטער מאטראז

עס בילט דער ווינד ווי א משוג'נער הונד,
די וועללען לויפען ווי פער'סמ'טע.
און אויף די וואסערס די צושאמטע,
וואס רוישען איבער א צוקאכטען גרונד —
מיט שווערען כריפען ווי א טעמפע זעג
איין אר'מע שיף שניידט דורכ'ן ים א וועג.

און קאלט, און פינסטער איז די ווילדע נאכט.
דער דונק'לער דעק ווערט זאכט בעטרעטען.
מיט איינגעהאלטענעס, שטילעס בעטען,
דער טויטער ווערט ארויפגעבראכט.
דער קאפיטאן, דעם שווארצען קרייץ אין האנד,
דער טויטער, צוגעדעקט מיט שווארץ געוואנד.

איין ארעמער מאטראז, האט טריי געדיענט
די שיף זייט לאנגע יאהרען,
געבלאנדזשעט האט אין זיין זכרון
דער עכא פון דעם שטארקסטען ווינד.
ער האט געקענט איעדען ווייטען פארט,
יעצט איז דער ווילדער ים זיין גוטער ארט.

לינקאלן

זיפצענד האט דער אר'מער נעגער
זיין פערלארענקייט געמיינט,
און האט אויף זיין וויסט געלעגער
דורך די שטילע נעכט געוויינט.

מיט די ווייסע ציינער בייסען
פלעגט ער אפט זיין שווארצען לייב,
פלעגט אויף זיך די הויט צורייסען
און דעם סוד פערטרויט זיין ווייב.

נאר דעם יאך האט ער געטראגען
שטיל און רוהיג ווי א לאם,
פלעגט זיין שיקזאל ניט בעקלאגען,
האט געשטיקט אין זיך די פלאם.

אפריקא האט איהם געצויגען,
נאך זיין היים האט ער געגארט,
דורך די מידע זעהנזוכט'ס אויגען
האט דער וועה זיך דורכגעשפארט.

דאָך דער הימעל האָט פערנומען
דעם פערלאָרענעם'ס געבעט
און אַ מלאך איז געקומען
און האָט פריי דאָס וואָרט גערעדט.

אויף קענטאָקי'ס גרינע וויזען,
אין אַ שטיבעל אויפ'ן פעלד —
איז דער ריעז פון פרייהייטס ריעזען
אָנגעקומען אויף דער וועלט.

„לאָזט איהם לויז"! האָט ער געליאַרמט,
„ווערט דורך זיין פערגעהן ניט רייך!
„גאָט האָט זיך אויף איהם דערבאַרמט,
שוואַרץ צי וויים, מיר זיינען גלייך"!

און ער האָט די קייט צוריסען
און געלאָזען געהן דעם קנעכט,
און בעפרייט אַ פאָלקס געוויסען
און געקרוינט דאָס מענשענרעכט.

נאַציאָנאַלע האַרפּע

דער איד צו קריסטוס

צום קרייץ גענאגעלט מיט א בלייכען פנים,
מיט ווילדען שמערץ אין די געקוועלטע גליעדער,
בעטראכטסטו דיינע אונערבארמדיגע שונאים,
וואס רופען זיך מיט אונרעכט דיינע ברידער.
דו רופסט דורך טיעפען יאמער, פיין און קוואלען:
„מיין גאט, מיין גאט, וואס האסטו מיך פערלאזען“?
דאך דיין געבעט ווערט מיט דעם ווינד פערבלאזען
און דיינע טראפענס בלוט צום באדען פאלען;
צום קאלטען באדען, פון דיין גוף דעם ריינעם!
עס לאבען זיך די פייניגער און פרייען
מיט דיינע איבערמענשליך ביט׳רע וועהען,
און שפאט פערנעהמסטו נאר, קיין טרייסט פון קיינעם.
כ׳קוק טרוי׳ריג ד י ך אן און איך קוק אויף ז י ך,
מען זאגט מיר דאס ב י ז ט ו, דאך דאס בין א י ך...

צו די פאגראם קרבנות

געווידמעט דעם רוסיש אידישען מאלער מינקאווסקי

כ׳האב טויזענד מאל אויף אייער בראך געקלאגט
און טויזענד מאל מיין קול פאר אייך ערהויבען,
די וועלט געפרעגט, דעם יושר און דעם גלויבען
פארוואס איהר ווערט גע׳שחט׳ען און געיאגט,
דאך קיינער האט דעם סוד מיר ניט געזאגט.

און וויעדער זעה איך מוטער, גרייז און קינד
פערוואונדעט, עלענד, הפקר פאר דעם ווינד.
פערלארענע! א, וואס איז אייער זינד?

צושלאגען און צובלוטיגט, קראנק און בלאס,
מיט עפה׳לאך, צו וועה און שאנד געבארען,
קרבנות פון אן אונגערעכטען צארען,
געהעצטע פון אן איינגערעדטען האס,
דעם ראכע־גייסט צוליעב, דעם גאט פון כעס, —

וואוהין פארט ציעלט יעצט אייער מיעדער פוס?

אַוואו, זאָגט, גלויבט איהר וואָרט אויף אייך אַ זכות?
וואו ענדיגט זיך דעם יאָמער'ס טיעפער פלוס?

ערפאַהרונגס־בלומען, גראָהע האָאר, און איהר
געבענשטע פרויען־אויגען פול מיט צניעות,
פול מוטער־ליעבע, פייכט פון הייסע בכיות,
איהר לעבענס ברכות, אונזער העכסטע ציער,
ווי ווערט איהר ביליג ביי אַ פרעמדע טהיר!

אָ, ווער, פערפאָלגטע פון דעם שונא'ס האַנד!
אַראָבגעבראַכטע ביז צום קלענסטען שטאַנד,
וואו האָט די ערד פאר אייך אַ פרייען לאַנד?

דער זויגלינג שלומערט ביי דער מוטער'ס ברוסט,
דאָס עלט'רע חלום'ט נעבען קראַנקען טאַטען,
דאָס עלטסטע וואַכט און וואַנדערט מיט, אַ שאַטען!
דער זיידע — מיט אַ בליק פון האָפנונג פוסט,
שלעפּט נאָך דעם גוף מיט אַ בית־עולם לוסט.

געשיכטע! דו טראַגעדיעס גרויסער רייך,
וואו יעדע שורה איז אַ בלוטיגער טייך,
דו האָסט קיין בילד צום אידען'ס עלענד גלייך.

נו, געהט! קרבנות פאַר דער מענשהייט'ס חטא,
מסתמא איז די צייט נאָך ניט געקומען
דער דורות־אַלטער חורבן זאָל פערשטומען.

אָ, הייליג איז די ערד אַוואו איהר טרעט,
די ריינע בלוט, וואָס קלעפּט אויף אייער בעט!

אָ, הייליג, הייליג, הייליג יעדער טראָט!
און הייליג, הייליג, הייליג יעדער שפּאָט!
יאָ, הייליג, הייליג, הייליג פּונקט ווי גאָט!

ויחד...

אָדער גוטלאַנד און בלוטלאַנד.

אָ, גוטלאַנד, קוים הער איך דיין שפּראַכע,
דערפיהל איך אַ פרייד און אַ שמערץ,
געפיהלען פון ליעבע און ראַכע
ערוואַכען גאַנץ טיעף אין מיין הערץ.

עס שוועבען מיר אום פאַר די אויגען,
צוויי בילדער — אָ, גרויסער קאָנטראַסט!
מיין מוטער, וואָס האָט מיך ערצויגען,
מיין היימאַטה, וואָס האָט מיך פערהאַסט.

מיין וויעג און מיין קבר צוזאַמען.
ווי ליעב און ווי שרעקליך! איך פיהל,
ווי צווייערליי געוואַלדיגע פלאַמען
פערברענען מיין ברוסט אין דער שטיל.

אָ, גוטלאַנד ווי וואָלט איך געקראַכען
אויף דר'ערד און געקושט דיינע זאַנד!
אָ, בלוטלאַנד ווי וואָלט איך צובראַכען,
אין שטיקער דיין מערדערשע האַנד!

אָ, טהייערע היימאַטה, דיין שפּראַכע,
ערוועקט מיר אַ פרייד און אַ שמערץ,
געפיהלען פון ליעבע און ראַכע,
פערברענענן מיין עלענדעס הערץ!

„זשאַ קיוז"*)

(אויפ'ן טויט פון עמיל זאָלא)

ניטאָ עמיל זאָלאַ, עס איז געשעהן!
פער'יתום'ט ליעגט דער מענשהייט'ס שטאַרקע
פען —
די פרייע האַנד איז קאַלט, זי שאַפט ניט מעהר,
דער אמת וויינט און פרייהייט לאָזט אַ טרער,
און דורך די וועלטען טראָגט זיך לויט אַ כרוז:
די וואַרהייט רופט איך מוז: „זשא קיוז, זשא קיוז"!

און כל זמן ערד וועט געהן אַרום איהר אַקס,
ביז זי וועט זיך צושמעלצען ווי אַ וואַקס,
און כל זמן עס וועט גליהען נאָך איין שטראַהל
און אין דער וועלט וועט זיין איין טראָפּען גאַל,
וועט דונערן מיט צאָרען יענער כרוז
און וועט זיך ענדיגען: „זשאַ קיוז, זשאַ קיוז"!

---

*) דער טיטעל פון דעם בעשולדיגונגס בריעף מיט וועלכען דער גרויסער פראנצויזישער פרייהייטס־קעמפפער און דיכטער עמיל זאָלאַ איז אַרויסגעטרעטען געגען די בלוטיגע פיינד פון דעם אידי־שען מערטירער קאַפּיטאַן אַלפרעד דרייפוס.

פערזינדיגט

יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה נטויות גרון ומשקרות עינים הלוך וטפוף תלכנה וברגליהם תעכסנה... (ישעיה).

ותפשקי את רגליך לכל עובר ותרבי את תזנותך... (יחזקאל).

עס קראַכען די מעכטיגע טוי'רען,
עס פאַלען פאַנאַנדער די ווענט;
עס שטירצען און זינקען די מוי'רען,
עס בלייבט ניט קיין איין פונדאַמענט.
דער בלוטיגער פיינד האָט געוויזען
די קראַפט פון זיין אייזערנע האַנד.
עס מאַכען די בבל'שע ריעזען
א תל פון דעם הייליגען לאַנד.

עס לויפען אום העלישע שרייער
און וועקען אַ טייוועלשען מוטה.
און רופען פערוויסטונג און פייער,

און ליאַרמען נקמה און בלוט.
עס קעמפּפען און פאַלען, און פליהען
די קינדער פון „איינציגען גאָט“,
די העלדישע קריעגער פון ציון,
זיי קענען ניט רעטען די שטאָדט.

עס בריה׳ן זיך אויף די מצודות,
וואו אידיש בלוט ריקעט און פליסט —
די לעצטע גבורים יהודה׳ס,
די קריעגער די לעצטע אומזיסט.
אַ ווילדער געפעכט און געשמעטער,
דאָך ברינגט דאָס עקשנות קיין זיעג.
יעהאָוואַ, דער גאָט פון די געטער,
ער נעהמט ניט קיין האַנד אין דעם קריעג.

ער לאָזט ניט קיין נסים ערשיינען,
ער שיקט ניט זיין מלאך אין שלאַכט,
ער שיצט ניט קיין זייד און קיין ליינען,
ער שיצט ניט דאָס געטליכע פראַכט...
דער כהן, דער פירסט און דער שופט,
זיי פאַלען צוגלייך מיט דעם קנעכט.
עס גילט ניט דער חושן ואפד,
עס גילט ניט דער „שם“ אין געפעכט.

עס ווייזט ניט דער קריעגס העלד צבאות
זיין פיי׳רדיגען שווערד ווי אמאָל,

ער וואַרפט ניט דעם שונא אין טעות
און ברעכט ניט זיין אייזען און שטאָל.
ווייל שווער איז די זינד פון יהודה,
ער האָט דאָס געטריעבען צו וויית —
דרום מאַכען כלי זיין אַ סעודה
פון זיינע בעשיצער אין שטרייט.

דערפאַר איז די זיעגערין בבל,
דאָס איז „אל נקמות“ בעפעהל:
„פערוואַנדעל דעם פאָלק אין אַ אבל
און מאַך פון זיין מקדש א תל;
פערטרייב איהם אין פינסטערען גלות,
עס איז מעהר קיין זכות ניט פאַראַן, —
עס ווערען מקוים די קללות
פון יתום און פון אָרעמאַן.

זיי האָבען דעם אביון בעריסען,
בע׳גזל׳ט דעם קנעכט פון זיין לוין,
שטאָלצירט מיט אַ שוואַרצען געוויסען,
געגלאַנצט אין אַ זינדיגע קרוין.
זיי האָבען די צניעות פערשטויסען,
ענטבלויזט זייער נאַקעטע שאַנד,
געפּאָרט זיך ווי הינד אין דערויסען,
געצויגען צו חרפה די האַנד.

זיי זיינען אָהן בושה געלעגען

צוטאַשט אונטער יעטוויעדען בוים,
פער'נבזה'ט מיט זנות אַלע וועגען,
גע'חלום'ט דעם זינדיגסטען טרוים...
עס האָבען די אידישע טעכטער
געטאַנצט אין אַ שלייער פון חטא,
געלאַכט יענעם זיסען געלעכטער,
וואָס ווינקט צו אַ שענדליכע בעט...

זיי האָבען געזוכט זיך צו לעקען
צו יעדען, וואָס האָט דאָס געוועלט,
געזוכט זייער שטאַם צו פערמעקען,
מזבחות צו געצען געשטעלט.
גע'שחט'ען אויף יעדוויעדער במה,
קרבנות צו שדים געבראַכט...
און האָבען פערפלעקט די נשמה,
וואָס האָט פאַר אַ פאָלק זיי געמאַכט.

נו, שטירצען און זינקען די מוי'רען
דורך בבל'ס טיראַנישע האַנד.
יהודה וועט אייביג בעדוי'רען
זיין רוהיגע היים און זיין לאַנד.
ער וועט מעהר קיין טרייסט ניט געפינען
און ביטער וועט זיין איהם און באַנג.
אַ טרעהר נאָך אַ טרעהר וועט איהם רינען
און טרויער וועט זיין זיין געזאַנג.
אַזוי וועט ער שלוכצען און ציט'רען,

און קיינמאָל געהאָלפען ניט זיין.
און רק זיין אונזיכערהייט פיט'רען
מיט נייע יסורים און פיין...
ביז ווערען וועט ענדליך ממלא,
וואָס איהם האָט זיין נביא געזאָגט —
און ער וועט אין איינעם מיט א ל ע
דערזעהן וואָס די צוקונפט פערמאָגט...

ציון

געהט אויף די זונן, מיט זיסען פרייד
מוז איך אָן דיר געדיינקען
און געהט זי אונטער, טיעפעם לייד
בעפאַלט מיך, טיעפעם ביינקען.

אין מזרח איז מיין היים געווען,
אין מערב איז מיין גלות,
ד׳רום פרייט דאָס מיך פערשפרייט צו זעהן
דעם מאָרגענ׳ס גאָלדנע פאָלעם;

ד׳רום וויין איך ווען עס געהט אַוועק
דער טאָג אויף דונק׳לע וועגען,
און פון דערווייטען ווינקט מיט שרעק
די שוואַרצע נאַכט אַנטקעגען.

על נהרות בבל

ביי בבל׳ס שטילע טייכען
פערזאומערט און פערצאָגט —
דאָרט זיינען מיר געזעסען
אָן ציון ניט פערגעסען,
געיאָמערט אָהן אַ גלייכען
דערמאָהנט זיך און געקלאָגט.

אויף יענע ווערבעס שטומע,
דאָרט האָבען מיר מיט וועה
די האַרפען אויפגעהאַנגען,
מיר האָבען גאָט׳ס געזאַנגען
אין יענעם לאַנד פון טומאה —
ניט מעהר געשפיעלט אויף זיי.

דאָרט האָט דער פיינד געבעטען
אונז האַלטענדיג אין צוואַנג —
„אָ, זינגט אין האַרמאָניען
דאָס פריילין ליעד פון ציון,
פון אייערע פאָעטען
דעם לוסטיגען געזאַנג“!

װי קענט איהר דאָס פערלאַנגען
פון אונזער אָר'מען שטאַנד?
װי קענען מיר זיך צװינגען
אויף פרעמדע ערד צו זינגען
די געטליכע געזאַנגען
פון דעם געבענשטען לאַנד?

אויב איך פערגעס מיך דיינער,
ירושלים מיין,
זאָל װעהטאָג אויף מיר קומען,
זאָל װערען אָבגענומען
דער רעכטער אָרעם מיינער
און ניט בעװעגליך זיין!

זאָל צוקלעפּען אויף אימער
צום גומען מיר די צונג
אויב אויך אין מיינע פריידען
כ'װעל װעגען דיר ניט ריידען,
ניט גלוסטען נאָך דיין שימער,
צו זעהן דיך װידער יונג.

געדיינק, גאָט, אדום'ס קינדער
ירושלים'ס װאונד!
װען זי האָט טיעף געבלוטיגט
האָבען זיי נאָך טויט ערמוטיגט,

געשריען: „גראָבט אַ צינדער!
צושטערט איהר ביז צום גרונד“!

אָ, נידערטרעכט'גע בבל!
דו נאַכט'ס פערשאָלט'נע האַנד!
א לויב צו יענע העלדען
דיין סוף װאָס װעלען מעלדען
און דיך פון פעלקער־טאָװעל
אראָב מעקען מיט שאַנד!

צום וואַנדער=שטאַב

שטעקען, דו מיין אַלטער שטעקען,
וועלכער ווייס מיין יעדער גאַנג,
וועלכער קען אין צייט פון שרעקען
זיך פערוואַנדלען אין אַ שלאַנג...

זאָג מיר, אַלטער פריינד, ביז וואַנען,
יאָ, ביז וואַנען איז דער שיעור?
זאָג, ווי לאַנג איך וועל נאָך שפּאַנען
און זיך חבר'ן מיט דיר?

אין גלות

דונקעלע מחשבות, טריבע,
און דאָס האַרץ דערלאַנגט אַ קלאַפּ:
אַך, אַנשטאָט דאָס ליעד פון ליעבע,
זינגען מיר דאָס ליעד פון שאַפּ!

יענע צייט פון פרייד און טוגענד
איז געשטאָרבען, זי איז טויט!
און מיר זעהען אונזער יוגענד
פאַלענדיג אין קאַמפּף פאר ברויט!

אביגיל און שולמית
מוזען טרייבען די מאַשין
אין פערשאָלט'נע ד' אמות,
ביי אַן עקעלהאַפטע שפּין,

און אַבשלום איז אַ פרעסער,
צי אַ פעדלער אויפ'ן מאַרק,
און ער האָפט ניט מעהר אויף בעסער
בויגט צופריעדען איין דעם קאַרק...

ג ל ו ת

I

װאו טהוט מען הין די מידע ביינער?
װאו גלייכט מען אוים דעם רוקען?
דער װעג זעהט אוים מסוכן...
אַ יעדער טריט איז פול מיט שטיינער!
װאוהין? װאוהין? דו אַר'מער װיינער!

II

העלפט דעם נע ונד'ן ברודער!
שטרעקט איהם אוים אַ װאַרמע האַנד!
שטעלט זיך ביי זיין שיקזאַלס רודער
אין זיין נייע היימאַטס־לאַנד!

ער אַנטלויפט פון טויזענד קללות
פון דעם טייפעל'ס שװאַרצען רייך,
העלפט איהם פטר'ן דעם גלות,
װען ער קומט אַהער צו אייך!

דער שופר

ניט צום זיעג און ניט צו פרייהייט,
שאַלט איצט אונזער אינסטרומענט,
שקלאַװען זענען מיר און פרעמדע,
און פון קיינעם ניט דערקענט.

ס'קען די מענשהייט ניט איהר לעהרער,
װאָס האָט איהר מיט גייסט בעזעלט.
אָ, עס קען אונז ניט די פאַלשע,
שלעכטע שילערין — די װעלט!

אַנדערש רוישט יעצט אונזער שופר
אין דעם שװאַרצען גלות־תהום:
יעדער „תקיעה" איז אַ שחיטה,
יעדער „תרועה" — אַ פּאָגראָם.

אונזער יובל און נצחון
ליעגען אין דער צוקונפט װייט,
װען די פעלקער װעלען אויפשטעהן
מיט דעם מאָרגען פון דער צייט...

העָרצל

אַוועק דער טרוימער און זיין טרוים,
דער צויבער איז אין שוים צורונען,
דער קאַמפּף, וואָס האָט אַ פאָלק געוואונען —
אַ חלום, וועלכער גלויבט זיך קוים!
דער העלד און דער שטרייט,
דאָס פעלד און די צייט,
דער מוט און דער צוועק,
אַלסדינג איז אַוועק!
דער גייסט, וואָס האָט צום ליכט געשטרעבט,
האָט אויסגעדומפּפט, איז אויסגעוועבט.

פאַרמער

יאַנקעל'ס פאַרם־גאונות פלאַקערט
און זיין אַרבייט האָט אַ ווערטה...
שוין פון דורות ווי ער אַקערט,
אַקערט מיט'ן נאָז די ערד...

און אזוי רק שאַפט ער וואַר'מער,
זעעט מיט קברים און מיט געלד...
אָ, ער איז אַ גרויסער פאַרמער,
אונזער יאַנקעל, אונזער העלד!...

אַ פלוך אויף דמשק

אַ פלוך אויף דמשק דאָס בלוטיגע לאַנד,
וואָס האָט ניט קיין עהרע און וויים פון קיין שאַנד.
און קען קיין רחמנות, און אַכטעט קיין טרערן,—
וואָס באָד'ט זיך אין אידישע בלוט אָהן אַ מאָס
און גיט ניט קיין אורזאַך און זאָגט ניט פאַר וואָס
זי זוכט אונזער רוהע און פריעדען צו שטערען.
אַ פלוך אויף דמשק!

אַ פלוך אויף דמשק, די גיפטיגע שלאַנג,
וואָס לויערט אויף אונז און פערשטעלט אונזער גאַנג
אויף יעדוועדען איינציגען וועג פון חיונה,
וואָס לאָזט אונז פאַר קעלט און פאַר הונגער דערגעהן,
וואָס שטערט אונז אפילו דאָס שטילע געוויין
און לאָזט אונז ניט אָפּהיטען אונזער אמונה.
אַ פלוך אויף דמשק!

אַ פלוך אויף דמשק, דאָס זינדיגע רייך,
וואָס לייקענט אין אַלץ וואָס איז מענשליך און גלייך
און געהט אויף פערדאָרבענע וועגען און קרומע,

וואָס רויבט אונז דעם ביסען דעם לעצטען פון מויל
און טרייבט אונז דורך נאַכט און דורך שרעק, און דורך גרויל
אין אַנד'רע מדינות צו זוכען אַ תקומה.
אַ פלוך אויף דמשק!

אַ פלוך אויף דמשק שיק אָן אויף איהר, גאָט!
אַ ווילדען צושטערער און מאַך איהר צו שפּאָט
פאַר אונזערע וועהען און אונזערע קלאָגען, —
פערוואַנדעל איהר טהראָן און איהר הערשאַפט אין ברוך,
און מעק אויס אויף אייביג איהר שם פון דיין בוך
און זאָלען די קומענדע דורות נאָר זאָגען
אַ פלוך אויף דמשק!

דאַוונען

הערענדיג דעם בעריהמטען ווינער חזן דאָן פוקס.

אִיך האָב געהערט דיין זיסען דאַוונען,
דיין בעטען גאָט מיט פרומע ליעדער
און האָב צום ערשטען מאָל פערשטאַנען
די שטאַרקע קראַפט, וואָס ליעגט אין סידור.
איך בין ניט פרום, בין ווייניג גלויביג,
אין תפילות שוין ניט מעהר בעהאַוועגט,
דאָך דו האָסט מיך צוריק געוואונען,
איך האָב געגלויבט און האָב געדאַוועגט...

ישראל

אָ, זאָגט, מיט וואָס איז באַלזאַמירט
מיין פאָלק, מיין אייביג פאָלק געוואָרען?
אזוי לאַנג טויט און עקזיסטירט,
זיין פעטם און מארך נאָך ניט פערלאָרען...

עס ליעגט אין טרונע פון דער צייט,
אַ מומיע ווי פון אַלט מצרים,
אין פרעמדע וועלט-מוזעאומס ווייט
און חלום'ט פון ירושלים...

די סוכה

אַלטע טהירען, אַלטע ברעטער
אונ פערפוילטע שטיקער האָלץ!
זאָגט, וואָס האַמערט איהר דאָרט, פעטער,
אין דעם שלעכטען אָסיען וועטער —
און וואָס זייט איהר אזוי שטאָלץ?

וואָס זשע קלערט איהר דאָ צו מאַכען
פון דעם אָבגעניצטען שטאָף?
אייער בנין מאַכט מיך לאַכען.
ליאַד אַ ווינד און דאָס וועט קראַכען
און עס ווערט דערפון אַ סוף.

לאָזט דעם האַמער, לאָזט איהם ליעגען!
לאָזט דעם אָר׳מען מאַטריאַל!
דען איהר וועט דערפון ניט קריעגען
ניט קיין נוץ, ניט קיין פערג׳ניגען
און איהר שאַפט פאַר דעם פערפאַל.

„קינד! וואָס רעד׳סטו פאַר דבורים

און וואָס ניצטו פאַר אַ שפּראַך?
שווייג! דו לעסטערסט גאָטעס טורעם,
וואָס פערלאַכט דעם גרעסטען שטורעם
און וואָס שרעקט פאַר קיין שום זאַך.

„מיין געבוי בעדאַרף קיין זיילען
און קיין פעסטען פונדאַמענט,
און קיין הובלען, און קיין פיילען,
און קיין קונסט געבראַכט פון מיילען
און קיין ערדישען צעמענט.

„מעג זי דיר ניט שטאַרק געפעלען
מיט איהר אויסערליך געשטאַלט,
דאָך זי קען זיך גאוה׳ג שטעלען
מיט די גרעסטע ציטאַדעלען
און פערשפּאָטען יעדע געוואַלד.

„זאָל דערפאַר דיר זיין קיין חידוש,
וואָס איך האָב זיך דאָ געמיהט!
דיין געלעכטער איז ניט אידיש.
קום אין סוכה, מאַך דאָרט קידוש
און זיי שטאָלץ! דו ביסט אַ איד“!

שפראַך

װאָס־זשע קימערט מיך אַ שפּראַך,
װאָס־זשע לױנט דאָס פּשט'לען,
װען מיר מוזען קראַנק און שװאַך
געהן בײ שונאים בעטלען?

אַך! די בעטעל־שפּראַך איז טױט,
מעג זי זײן פון בלומען,
קען זי דאָך אין שאַנד און נױט
צו איהר שטאָלץ ניט קומען.

„שפּראַך" מיר ניט, אָ, לאָז דאָס געהן!
פאָלק מיט װעה בעלאָדען,
יעדער פלױדערײ איז שען
אױף איהר אײג'נעם באָדען...

אַ שלאָפלאָזע נאַכט

(פּורים־באַלאַדע)

עס גיט איהם ניט קײן רוה די נאַכט,
עס האַלט איהם װאַך אַ בעזע מאַכט,
זײן פלוך־בעלאָד'נעם מח דרײט
אַ װילדע לוסט, אַ װילדע פרײד.

זײן שװאַרצער בוזים קװעלט, ער טראַכט:
„דער תליה־בױם איז שױן געבראַכט,
אָ, הענגען װעט דער שטאָלצער איד,
װאָס האָט מיט עהרפורכט ניט געקניעט

„פאַר מיר, דעם מלך'ס רעכטע האַנד,
אין הודו און אין כוש בעקאַנט —
בעגריסט בײ'ם קיסר'ס גאָלדנעם טיש,
נאָר ניט פון איהם, דער זוהן פון קיש.

„זײן פאָלק פערניכט איך און זײן גאָט,
געגעבען איז שױן דאָס געבאָט...

אָ, פרייט זיך, זרש, זיהן און פריינד!
ווי שען דער ריטער „מאָרגען“ שיינט!

אָט אין דער זעלבער נאַכט געשטערט
איז אויך דער מלך און ער קלעהרט: —
זיין טהראָן איז פעסט, זיין הערשאַפט — גאַנץ,
דאָך ווען קומט דער לאָרבער קראַנץ;

יאָ, וועלכען מ׳ניסטער פון זיין רייך?
דער פנקס ווערט געעפענט גלייך,
און באַלד דאָס ערשטע אָפ׳נע בלאַט
דערצעהלט פון מרדכי׳ס עד׳לע טהאַט:

„עס האָבען סריסים צוויי געפלאַנט
דעם מלך׳ס טויט מיט פרעכער האַנד,
דאָס האָט דער איד פערהיט אין צייט,
דעם טויט פערוועהרט און בעז פערמייד׳ט“.

דעם קעניג׳ס ג׳וויסען רוהט.
ניט פליסען וועט דאָס אידיש בלוט,
און אויף דער תליה געהן זאָל דער,
וואָס האָט געמאַכט איהר זיין געוועהר...

אויף די ערמאָרדונג פון פ...

טיראַן און שונא ישראל.

שטעה אויף, מיין פאָלק, שטעה אויף און טאַנץ!
דיין גאָט איז שטאַרק, דיין זיעג איז גאַנץ.
שטעה אויף און זעה דיין שונא׳ס סוף!
דעם הימעל׳ס לוין, דעם בורא׳ס שטראָף:
דיין פיינד איז טויט, זיין גבורה — שטויב,
שטעה אויף און זינג, שטעה אויף מיט לויב!

געלויבט איז ער, דער גאָט פון מאַכט,
וואָס היט זיין קינד אין שרעק און נאַכט,
וואָס האָט פערשריעבען און בעצאָהלט
זיין חוב דעם נאַר, וואָס האָט געוואָלט
אין בלוט דערטרינקען און אין גאַל
ישראל׳ס ליכט, דער פרייהייטס שטראַהל.

אָ, וואויל דיר, דו געוואַגטער מאַן,
וואָס האָט פערניכטעט אַ טיראַן!
געשיקטער דו, פון גאָט אליין,

געבענשטער מיט דעם הימעל'ס מעהן,
בעגייסטערטער פון העכסטען מוטה,
דו רעכענער פאַר אונזער בלוט!

אָ, איילט זיך צו דעם גוטען אָרט.
צו קישינעווער קדושים דאָרט!
אָ, זאָגט זיי אָן די גרויסע נייס:
געצאָהלט האָט טיראַניי איהר פרייז,
אַ שונא טויט, ער איז ניטאָ,
„אשירה להשם כי גאה גאה!"

דער „פתח" מיט'ן „קמץ"

אָדער ליטוואַק און דייטש.

געדיכט צו דער געלעגענהייט פון א פעראייניגונג צווישען די ניו יאָרקער רוסישע אידען און דייטשע „יאהודים".

דער „פתח" מיט'ן „קמץ"
גערהען מאַכען שלום, —
אָ, וויַיז דיין חסד, טאַטע!
קלייב אויף די נע ונד'ע,
פערווירקליך אונזער חלום!

דער „קמץ" מיט'ן „פתח"
געהען שליסען פריעדען, —
אָ, גאָט, בעווייז דיין וואונדער:
ניט לאָז אונז געהען בעזונדער
און ברענג צוזאַמען אידען!

דער „פתח" מיט'ן „קמץ"
קומען זיך פערטראָגען,
אָ, „חירק" און „מלאפום"!

גענוג זיך אויך צו שטופּען,
און הערט זיך אויף צו שלאָגען!

איהר זייט נקודות אַלע,
קליינע פּינטלאַך, שטילע,
דאָך, הויך און שטאַרק און מעכטיג,
און הייליג שען און פּרעכטיג
אין אחדות גרויסע תפילה...

אונשטערבּליכקייט

דער הימעל איז פינסטער סכנות,
דער שטורם־ווינד רייסט אָהן רחמנות,
און ברומט מיט אַ שרעקליכע מאַכט
און וואַלקען אויף וואַלקען זיך גאַרבען,
און סטראַשען מיט טויט און פערדאַרבען,
גאַר שרעקליך און קאַלט איז די נאַכט.

דאָך ברענט זיך אַזוי ווי דורך צויבער
אַ פייערעל, הייליג און זויבער,
אַ ליכטעלע זעהט זיך אַרויס —
עס בלאָזען און בלאָזען די ווינדען,
דאָך וויל ניט דאָס פלעמיל פערשווינדען.
בחנום! דאָס לעשט זיך ניט אויס.

און דורות שוין זיינען צורונען,
עס האָבען פערלאָשען זיך זונען,
די צייט האָט שוין וועלטען פערלענדט,
און ליעדער, און שטערען, און יאָהרען
שוין זיינען פערגעסען געוואָרען,

דאָס אָרעמע ליכטעלע ברענט.

און אייביג אזוי ווי די תורה,
טראָטץ יעדע פערפאָלגונג און מורא,
וועט לייכטען דער הייליגער פלאַם;
עס וועלען די שטורעמס זיך בייטען,
און צייטען זיך וועקסלען אויף צייטען
אזוי ווי די כוואַליעס אין ים,

און פינסטער און נאָך אַ מאָל ליכטיג
וועט ווערען דער הימעל, און ריכטיג
ווי אימער וועט שוואַך זיין דער ווינד,
צו לעשען דאָס ליכט פון בטחון,
וואָס וועקט אין דעם איד זיין נצחון,
וואָס האָט איהם געהיט ביז אַצינד.

„הנרות הללו", מיין אידעל!
זינג פריילאַך דיין אייביגעס ליעדעל!
אין איהם ליעגט אַ הימלישעס גוואַלד,
וואָס וועקט דיינע העלדען־געפיהלען,
און זאָגט צו די חיות וואָס ברילען —
דעם מעכטיגען, געטליכען „האַלט"!

צום אתרוג

ז אָג, געבענשטע פרי דו,
פון מזרח־זון געקוסט —
וואָס וואַקסט אין יענע פעלדער, וואו
עס בליהט מיין אַלטע לוסט!

איז ניט דיין דופט אַ זיסער גרוס
פון מיינע אַלטע פריינד,
וואָס נאָר אין זייער גרויסען זכות
בין איך נאָך דאָ ביז היינט?

ביזטו ניט, זאָג! דעם נביא'ס וואָרט,
געפאַלען פון זיין צונג
אויף יענעם וואונדערליכען אָרט, —
וואָס האַלט מיך אייביג יונג...

דו מוזט זיין דוד'ס ליעד, מיר דוכט,
פול הייליגקייט און פראַכט,
וואָס איז פערצויבערט אין אַ פרוכט,
וואָס גרינט און שמעקט, און לאַכט;

עס וועקט דיין זעלט'נער אַראָמאַט
מיר קראַפט אין יעדער גליעד
און מאַכט מיין האַרץ מיט גרויסקייט זאַט
און גרוים אין מיר דעם איד...

דער גלות ווייכט מיר פאַר דיין דופט
און פאַר דיין רייץ — די נויט.
דו פיללסט מיט בשמים אָן די לופט,
וואָס האָט נאָר האַס און טויט...

לבנון'ס פרישער אָטהעם ציהט
דורך דיין גן־עדן דופט,
דער ירדן זידט, דער כרמל בליהט
און אביגיל רופט.

דו שמעקסט, און מיין ישעיה רעדט,
דו גלאַנצסט, מיין עמוס טרוימט.
דו האַלטסט מיין שול און מיין געבעט
מיט גאָלד אַרומגעזוימט.

ווען אין דעם שונא'ס יאָך איך דאַרב,
איך וועלק אין שאַנד און וועה;
ווען יעדע גזירה שניידט אַ קאַרב
אין מיר און איך פערגעה;

ווען זון און זומער זיינען ווייט,

אַ קאַלטער רעגען קלאַפט;
ווען ווילד די שוואַרצע קראָהע שרייט
מיט חרמות דורכגעזאַפט;

אַ ווינטער סטראַשעט און אַ קעלט,
אַ ענגשאַפט און אַ פלוך;
ווען איך דערפיהל אַ פרעמדע וועלט
און ווייין צוקלעמט און זוך;

דאַן קומסטו פון מיין אַלטען לאַנד,
פון מיין פערגעס'נעם וואַלד.
איך נעהם דיך אין מיין שוואַכע האַנד
און בין געקרעפטיגט באַלד.

אַרום באַלעמער מיט געזאַנג
טראָג איך דיך שטאָלץ צושפרייט,
און אין מיין זעלע מיט אַ קלאַנג
וואַכט אויף די גרעסטע פרייד...

צוויי בעכערס

אויף נפתלי הערץ אימבער, בעל „התקוה“.

צוויי גאָלד'נע בעכערס אָנגעגאָסען פול
האָט גאָט געהייסען שטעלען אויף זיין שטוהל.
איין בעכער פול מיט ארץ ישראל־וויין,
דער צווייטער — מיט דעם אידען'ס ביט'רע פיין,
צולאָזט אין הייסע טרערען און אין גאַל.
ער האָט בעשיינט זיי ביידען מיט זיין שטראַהל
און האַלטענדיג זיי אין זיין ליכט'גען שוים,
האָט ער געזאָגט צום דיכטער: „קלייב דיר אויס“!
„מיין גאָט“! — האָט דער פאָעט געוויינט — „מיין הערץ
דערציילט מיר, אַז פון איינעם וועל איך טרינקען שמערץ.
שוין פיהל איך ווי אַ וועה דורך יעדער גליעד,
דאָך נעהם איך דאָס פון דיר, איך בין אַ איד“...
און אויסגעטרונקען האָט דער דיכטער ביז אַ טרער.
דאָס גרויסע האַרץ איז איהם געוואָרען שווער,
אַ טיעפער יאָמער האָט גענאָגט זיין ברוסט,
פערשוואונדען זיינען פריעד און פרייד, און לוסט.
דער וועלטען־אומער האָט אין איהם ערוואַכט,

ער האָט געקרעכצט דעם גלות און די נאַכט.

געוואַנדערט און געוואָגעלט, און געקלאָגט
האָט ער, גענעכטיגט דאָרט, וואו ניט געטאָגט.
געוויינט האָט יעדער גליעד איהם, יעדער ביין,
אין טיעפען עלענד, אין דער וועלט אַליין.
די שלעכטע ערד האָט רק איהם אָבגענאַרט,
אומזיסט האָט ער פון לייטען הילף דערוואַרט...
דער גלות־בעכער האָט זיין גייסט פער'סם'ט
און קומענדיג אין לאַנד פון וואו ער שטאַמט,
פון וואו זיין אומה ציהט איהר חיות נאָך...
האָט ער דערפיהלט איהר עלענד'ס גרעסטען בראָך...
און גאָט האָט ווייעדער איהם דערלאַנגט אַ וואונק:
„דערקוויק דיך איצטער! נעהם דעם צווייטען טרונק“!
ער האָט דעם אַנדער בעכער גיך געלעערט,
עס האָט זיין אומעט פלוצלונג אויפגעהערט...
פערניכטונג האָט איהם מעהר ניט אָנגעגלאָצט,
אין דער נשמה האָט איהם טרייסט געשפראָצט,
מיט שמחה האָט זיך איבערפילט זיין קעהל,
די „ה אָ פ ע נ ו נ ג“ האָט ער געזונגען העל.

אַזוי האָט ער געאירט פון לאַנד צו לאַנד,
אַ בעכער אין זיין יעדער דאַרער האַנד;
געאירט דורך טאָג און נאַכט, ווילד אוים, ווילד איין,
געזופט אמאָל די פיין, אמאָל — די וויין...
אַ גלות־יתום, אַ פאָעט דערצו,

האָט ער גענוזנגען וואָגלענים און רוה,
ער האָט דערלעבט זיין אומה'ס יונגסטער דור
זאָל זינגען איהם די „האָפענונג“ אין קאָהר;
ער האָט געזעהן ווי דער פערצאָגטער, אָר'מער איד
שטראַהלט אויף מיט תענוג פון „התקוה“-ליעד.
דאָך איהם אַליין, אָהן האָפנונג און אָהן גליק
האָט שטיל דער עלענד צוגעמאַכט זיין בליק
גאַנץ ווייט פון דאָרט, וואוהין ער האָט געשטרעבט;
פון דאָרט, אַוואו זיין חלום האָט געשוועבט...
און ווידער שטעהען ביידע בעכערס פול
אויף גאָט'ס בעשטראַהלטען, שכינה־העלען שטוהל,
און וואַרטען אויף אַ מוזען־קינד ווי ער,
וואָס זאָל אין האָפענונג פערטרינקען אונזער טרער...

א שמחת=תורה טענציל

די אייביגע האָפקע אָרום באַלעמער.

אַ וויס מיט זאָרג און מרה שחורה!
פרייט זיך, אידען, מיט דער תורה
און פאַרגעסט אַ ווייל די פיין!
הויבט די פיסלאך!
נעמט צו ביסלאך!
שפעטער וועט דאָס אומ'טיג זיין...

מיט הקפות און מיט ליעדער,
לוסטיג, לעב'דיג, ליעבע ברידער!
טאַנצט אין איינעם! טאַנצט אויף גיך!
'רום באַלעמער
מיט אַ זמר;
מיט די אויסגעדרייטע שיך!...

דלות היינט און דלות מאָרגען,
וואָס זשע העלפט דאָס וויסטע זאָרגען?
תורה'ס יום טוב איז אַ תוך, —

כאַטש אין סוכה
זיץ און פוקע;
כאַטש אין שיסעל איז אַ בראָך...

קויפט, ר׳ טודרוס, קויפט, ר׳ מיכעל
אתה הראת אויפ׳ן ביכעל!...
נאָר בטחון! גאָט איז רייך...
ער וועט כ׳לעבען
מוזען געבען,
כאַטש ער האָט ניט איצט פאַר אייך...

פרייט זיך, אידען, עם סגולה,
מיט דער תורה׳ס שענע גדולה!
איהר זייט איהרע גרויסע לייט.
אַ׳ן עליה
און אַ שתיה,
און די אומה איז בענייט.

לאַנגע יאָהרען ווי איהר פרייט זיך,
לאַנגע דורות ווי איהר דרייט זיך
מיט די ריינינקייט אין האנד.
קנאַפּ חיונה,
פיעל אמונה,
און איהר לעבט אין יעדען לאַנד...

זעהט ווי אייערע כלי־קודש

טאַנצען שוין אַ גאַנצען חודש
און זיי ווערען אַלץ ניט מיד!
אימפעריאַלען
און מעדאַלען
איז די תורה פאַר דעם איד...

זאָלען שעמען זיך די גוים,
זאָלען קלעמען זיך רשעים!
גריזשען וועלען זיי אַ ביין...
דער לויתן
איז בעשלאָסען
נאָר צו זיין פאַר אייך אַליין...

משה איז דערהויך געשטיגען
אייער „שמחה“ דאָרט צו קריגען,
אייער נחת, אייער שטרייט...
און געבראַכט אייך
און געמאַכט אייך
פאַר די פריצים, וואָס איהר זייט...

וואָס איהר טהוט דעם יאָהר דעם גאַנצען
אַרט ניט קיינעם, איהר מעגט טאַנצען
און פארבייסען מיט אַ „טרונק“!
דען דער בורא
און די תורה
ווייסען אייך שוין אויפ׳ן וואונק...

אַלטע פריינד

וואַרט נאָר, זיידע! נאָט אייך שלום.
לאָזט מיר דריקען אייך די האַנד!
עפּעס פונקט ווי דורך אַ חלום
שיינט איהר מיר צו זיין בעקאַנט.

עפּעס רעדט מיר מיין זכרון
און אין די געדאַנקען טאָגט:
איך האָב אין די יונגע יאָהרען
אַ געטרייען פריינד פערמאָגט...

שען און קלוג, אַז „קיין עין הרע“!
פון יעדווידער מויל געבראַכט,
און זיין שענע בלאַט גמרא
האָט איהם שענער נאָך געמאַכט.

און אַ העלד, אַזש פראָסט אַ גבור,
ווי קיין אידיש קינד בעשערט —

ציט׳רען פלעגט ווי אין אַ פיבער
אונטער זיינע טריט די ערד.

גרייזלאַך פעך־שוואַרץ, אויגען פלאַמען,
און זיין ריהר — אַ ווילדער בראַנד.
לערנען פלעגען מיר צוזאַמען...
זיידע... איהר זייט מיר בעקאַנט...

און אַ קאָפּ, — צומישט דעם רבי׳ן,
און אַ שטיפער, — זיינע שטיק!
אַך! וואָס וואָלט איך ניט געגעבען,
נאָר צו טאָן אויף איהם אַ בליק!...

איך וואָלט ממש אינגער ווערען,
זיך דערמאָנט די יונגע יאָהר,
זיידע... כ׳לעבען, איך וואָלט שווערען!
אָבער אַך, די גראָהע האָר!...

שפּעטער האָט אַ שענע מיידעל
מיט איהר ליעבע איהם פערלאָקט,
אָ, ער האָט געליעבט איהר עדעל,
און פאַר מיר זיין האַרץ פערקלאָגט.

יענער חלום האָט בערוישט איהם,
אָט מיט פרייד און אָט מיט שרעק,

דאָך זיין ליעבסטע האָט פערטווישט איהם,
ער איז אין דער וועלט אַוועק.

וואָס מיט איהם איז דאַן געוואָרען,
דאָס האָט שטענדיג מיך געפּלאָגט.
כ'האָב זייט דאַן זיין שפּור פערלאָרען...
ווער פאָרט זייט איהר, זיידע? זאָגט!

רופט מען אייך ניט יאָסעל שאָכער?
זאָגט! און קומט איהר ניט פון גער?
און געדיינקט איהר ניט אַ בחור
מיט דעם נאָמען משה בער?

„ג'נוג! ג'נוג! מיין פריינד, מיין ליעבער,
ס'האָט דיין אויג דיך ניט גענאַרט.
איך בין דאָס דער יונגער גבור,
וועלכען דו האָסט זעהן געגאַרט.

„דאָס בין איך, דיין אַלטער חבר,
גראָה און שוואַך, און טיעף געבייגט.
אַ, עס האָט די צייט איהר זשאַווער
שוין אויף אונז אַרויפגעלייגט.

„קום און לאָמיר זיך אומאַרמען!
קום! מיר זיינען אַלטע לייט.

אפשר וועט זיך גאָט דערבאַרמען:
אונז ניט מעהר פערוואַרפען ווייט.

„איך געדיינק נאָך אַלץ, געדיינק נאָך,
אין זכרון אָפטמאָל בליצט...
איך דערמאָן מיך און איך בּיינק נאָך,
אָבער וואָס־זשע העלפט דאָס איצט?

„גראָה איז אונזער גאַנצער „חדר"
און דער רבי לאַנג ניטאָ.
מיר פערליערען זיך כסדר
און פערגעהען מיט דער שעה.

„אונזער ליעבע, אונזער גבורה,
אונזער האָפנונג ווערט צושטערט;
ענדיגט ענדליך מיט דער קבורה;
מיט דעם לעצטען רידעל ערד.

„ג'לויבט איז גאָט, וואָס האָט אונז ביידען
אָבגעפרישט דעם אַלטען בונד!
נו, אַ קוש בעפאָר מיר שיידען!
נאָך אַ קוש און זיי געזונד!

„לאָמיר האַרציג זיך געזעגנען,
און בעהאַלטען דעם געדאַנק,

אַז יעדוויעדעס מאָל בעגעגנען
איז שוין איצט אַ גרויס געשאַנק.

„דען מיר זיינען ביידע זקנים,
אונזער טאָג איז שוין בעשטעלט —
אפשר וועלען מיר זיך אין איינעם
טרעפען אין אַ בעס׳רע וועלט“!

מיט׳ן ליעבעס גאָט

אויפ׳ן טייך

ליעבסטע, זאָג! ווער איז אונז גלייך
ווען מיר ביידע פאָהרען
אויף דעם טייך דעם קלאָרען,
אויף דעם קלאָרען טייך?

אָ, עס איז אַ ליעבע לוסט,
ווען אין ווייכען שלום
ס׳טראָגט אונז ווי אַ חלום
שטיל דעם וואַסער׳ס ברוסט!

פון די וועלען קלינגט אַרויס
ווי אַ זאַנפטער נגון,
ליעב דיך צו פערוויעגען
טרוימענד אויף מיין שויס.

דער לבנה׳ס מילד געשטאַלט
ברעכט אַדורך דאָס בלאָהע

פול מיט זיס הנאה —
איבער אונזער וואַלד.

און זי שווימט אַלץ נעה׳נטער צו
איבער אונז צו שיינען.
גליקליך ווי מיר זיינען!
גליקליך איך און דו!

פראַגמענט

ביזט שען, געליעבטע, שען און הייליג!
געמאַכט צו בענשען און צו ליעבען, —
אַ ספר תורה, יעדער חלק
פון בורא'ם אייג'נע האַנד געשריעבען.

דיין „בראשית" ווי דיין „וזאת הברכה",
דיין תוכחה ווי דיין „אז ישיר"
איז גאָט'ם כתב־יד, איז זיין מלאכה,
דו ביזט אִין גאַנצען ריין און כשר.

טראַגעדיע

איך האָב דיך געזעהן אויף דער ביהנע
אין גאָלד און אין זילבער געקלייד'ט,
אַ וואונדערבאַר שענע קנאַגינע
פון פאַזשען און דיענער בעגלייט.

די קרוין אויף דיין קאָפּ האָט געשימערט,
גערוישט האָט דיין זיידענע שלעפּ,
האָסט שטאָלץ, און אום קיינעם בעקימערט,
בעשטיגען די מאַרמאָרנע טרעפּ.

נאָר הינטער דער סצענע פערביטערט
מיט יאוש בעטראַכטענדיג דיך —
געשטאַנען געזיפצט און געציטערט
אַן עלענדער טרוימער בין איך.

כ'האָב אין מיר געטראָגען די קוואַלען
און שטיל האָט גערעגענט מיין בליק,
אזוי איז דער פאָרהאַנג געפאַלען,
דערמיט האָט געענדיגט דאָס שטיק.

די טויטע וועלט

דער טאָג איז קורץ, די זונן פערגעהט.
איך רייט ארוים אין פעלד אליין.
דאָך איך דערקען עס שוין ניט מיין.
אַלסדינג איז וויים און דיק פערשנעעט!

גאָר טרוי׳ריג קוק איך מיך אַרום.
די וועלט איז נאַקעט, הויל און פוסט,
געשטאָרבען זיינען פרייד און לוסט.
בית עולם׳ס גלאָצען אומעטום!

אַוואו דער גאָרטען האָט געגרינט,
דער בוים האָט חן׳עוודיג געבליהט,
דער זאַנג געשפראָצט, די רויז געגליהט,
דאָרט הערשען קעלט און פראָסט, און ווינד.

די טהאָלען שאַ, די בערגער שטום,
די פויגעל־נעסטען וויסט און לעער,
און די געליעבטע קומט ניט מעהר.
און שיינקט קיין שמייכעל און קיין בלום!

איך ציה די לייץ, איך רייט צוריק,
דער פערד געהט טריט אין טריט זיין גאַנג, —
צוריק! דאָס קראַנקע האַרץ איז באַנג
און טרערען פילען אָן דעם בליק!

צו א פויגעל

זינג פויגעלע, זינג,
זיסע פריידען ברינג
און דערפריי די וועלט!
אַך, מיר זיינען באַנג!
ס'האָט אַ ווינטער לאַנג
אונז דיין ליעד געפעהלט.

גים אַרונטער העל
פון דיין גאָלד'נע קעהל
איבער אונז דיין טרוים!
איבער לאַנד און פלום
קלינגען זאָל דיין גרוס
ליעב פון יעדען בוים!

מינטער ליעבע אוף
מיט דיין זעעלען־רוף
מיט דיין הימליש ליעד;
וועק מיט דיין מוזיק
יענעם אויגענבליק,
וואָס פערגעסט זיך ניט.

צו...

עס ציט'רען דיינע בריסט ווי וועלען,
וואָס פון די טיעפעניסען קוועלען,
פון ווילדען, קאָכעדיגען שטראָם,
די וועלען רוישען, ציהען, פאַנגען,
און נעהמען אָן אַזוי ווי צוואַנגען
און שלעפען מיך אַראָב צום תהום...

אַרטיסט צו זיין מאָדעל

שיין פאַר מיר ווי גאָטעס ליכט!
לייכט מיר אָהן אַ גוואַנד! —
ווי דיין הימעלשעס געזיכט,
ווי דיין ווייסע האַנד.

טראָגט די פרומע רויז אַ שלייער?
פלעקט איהר דען אַ העמד?
וועמען איז איהר היילִיג פייער
און איהר בוזים פרעמד?

מ ו ז די שענהייט זיין בעיאַקעט
און פערהילט די פראַכט,
ווען די קונסט פערלאַנגט זי נאַקעט
ווי פון גאָט געמאַכט?

שיין פאַר מיר אין בלויזער שענהייט
ווען דער גייסט געניסט! —
לאַך אַוועק די פאַלשע ריינהייט!
ווייז מיר וואָס דו ביסט!

דער פּתרון

עס געהט אַ בחור מיעד און מאַט,
און בלייך, און קראַנק אַרום אין פעלד
און זוכט אין בוים און בלאַט דעם פשט
אויף דעם, וואָס טיעף אין האַרץ איהם קוועלט.

דאָך זעה! ער טרעפט אַ זים געזיכט,
אַ שענהייט פונקט ווי אָבגעטאָקט.
און ער דערפיהלט גאָר אונגעריכט,
וואָס אין זיין אָר'מען בוזים נאָגט.

זעלדע און שולמית

איך קען צוויי שענע מיידלאך,
איך האָב — ווער וויים די סיבה?
פאַר איינע נאָר בעוואונד'רונג,
פאַר ד'אַנדערע הייסע ליעבע.

און די, וואָס איך בעוואונדער,
בעזיצט פיעל שענ'רע פאַרבען
ווי יענע, וואָס בעהערשט מיך
מיט ליעבע ביז צום שטאַרבען.

די ערשטע מיט ענטציקונג
בעטראַכט איך, דאָך פערזיסען
מיין וועלט קען נאָר די צווייטע
איהר ליעבשאַפט צו געניסען.

פיעל חן שוועבט אויף די ערשטע,
עס לייכטען איהרע אויגען —
און דאָך האָט מיך איהר צויבער
צו נאָהנ'ט ניט צוגעצויגען...

איך וואָלט איהר קיינמאָל קושען,
קיינמאָל צו זיך ניט דריקען
עס קען איהר עדלע שענהייט
מיך גענצליך ניט ערקוויקען.

און ניט נאָר איז זי פרעכטיג,
וואָס פרעכט'גער קען ניט געבען,
נאָר אויך די ריינסטע אונשולד
אין הימעל נאָר צו שוועבען...

דאָך ליעב איך ניט שולמית
און ליעב מיין זיסע זעלדע,
ווייל זעלדע איז לעבענדיג,
שולמית — אַ געמעלדע.

צו שפּעט

איך ליעב דיך, דו שענסטע פון אַלע
און וואָלט עס צו שפּעט ניט געשעהן,
דאַן וואָלסטו געוואָרען מיין כלה
און איך וואָלט דיין חתן געוועןֹ.

דאָך איצט איז פאַרפאַלען דאָס ריידען!
עס געהט שוין אין סתרדות אריין!
עס וויל זיך די ע ר ש ט ע ניט שיידען,
און דו ווילסט די צ ו ו י י ט ע ניט זיין.

א יוגענד=חלום

ווי גרויסאַרטיג, ווי שטאָלץ דו ביסט!
ווער קען דיך איצטער בייגען?
איך זוך זייט לאַנג און זוך אומזיסט
דיין בליק אויף מיר צו נייגען.

איך ווייס, ניט איך וועל זיין דער העלד,
וואָס וועט דיין האַרץ בעצווינגען.
אַן אַנד'רער אויף דער ליעבעס-פעלד
וועט יענעם זיעג-ליעד זינגען.

ער וועט דיך ליעבען אונגעשטערט, —
ווי שרעקט דאָס מיך צו דיינקען,
וואָס דו האָסט לויבען מיר פערוועהרט
ווערסטו איהם פריי פערשיינקען.

אַן אַנד'רער וועט דיין זיסען פראַכט
אַלס לעבענס פרייד געווינען,
דיין פראַכט, וואָס האָט מיר קראַנק געמאַכט
דעם קערפּער און דעם זינען.

די קעניגין

ס׳איז דאָ אַ לאַנד, אַ וואונדער־לאַנד,
וואו די שענסטע, רייכסטע פלאַנצען
אונטער בלאָע הימלען גלאַנצען,
און ס׳איז פריהלינג נאָכאַנאַנד;
וואו דורך קלאָרען, לייכטען עטהער
ציהט דער דופט פון רויזענבלעטער,
פויגעל זינגען,
ליעדער קלינגען,
קוואלען שפּרינגען
אויף די וויזען פריש און גרין —
דאָרט איז דאָ אַ קעניגין
אין אַ קרוין פון טויזענד פאַרבען —
ווער עס ליעבט איהר דער מוז שטאַרבען,
דען איהר שענהייט
ווי איהר ריינהייט,
איז די זיסטע בלום וואָס בליהט,
און איהר קריעגען קען מען ניט.

ל י ע ב ע

עס שמייכעלט פון דיין קאָפּ
דער שענסטער טרוים אַראָב;
עס בליצען פון דיין בליק
די יוגענד און דאָס גליק;
עס כשופ׳ט פון דיין ברוסט
די העכסטע ליעבעס לוסט;
עס צויבערט פון דיין שוים
אַ זיסער גוואַלד אַרוים,
דיין גאַנצער גוף איז פּראַכט,
אַ העלע זילבער־נאַכט.
און מעהר איך קוק אויף דיר
אַלץ וועהער ווערט דאָס מיר.

עלוויר

(אן אימיגראציאָנס־טראגעדיע).

דאָס איז שוין דער טאָג דער צעהנטער,
פון דער ווייטען זעהט זיך לאַנד.
ס'לאָקט דער זוים דער אונבעקענטער,
און די שיף זי רוקט זיך נעה'נטער
צו אַמער'קא'ס פרייען שטראַנד.

האָך, דו ערדישער גן עדן!
לאַנד פון פרייהייט, זיי געגריסט!
לאַנד פון פריעדען און פון פריידען
יעדער זעעלע מאַכסטו ריידען,
שלום רופט דיר איד און קריסט.

שלום יענע אין די קברים,
וועלכע האָבען דיך געמאַכט
פריי און גלייך פאַר רייך און אָרעם!
מזרח, מערב, צפון, דרום
בענשט דיין אונבעפלעקטע פראכט.

ווער געדיינקט דען ים און אינדען,
פרייהייט, זעהענדיג דיין פאָרט?
טוידם־סכנות, ווילדע ווינדען,
ווייכען פון געדאַנק און שווינדען
ווען מען הערט דיין גרויסען וואָרט.

און דאָס איז דער טאָג דער צעהנטער,
באַלד געענדיגט איז דער וועג.
גרין דער זוים דער אונבעקענטער,
און די מידע קומען נעה'נטער
צו דעם לאַנג בעגערטען ברעג.

מחנות פויגעל גריסענד פליהען
פון דעם באָרטען צו די שיף.
אויגען שטראַהלען, הערצער גליהען
און די האָפענונגען בליהען
אין דער זעעלע ווייט און טיעף.

די פערוואָגעלטע זייט יאָהרען
צעהלען פריידיג יעדע מ'נוט,
לאַנג געוואַרט און שווער געפאָהרען,
דאָך מען איז בעגליקט געוואָרען.
און אַ שמחה טרייבט דאָס בלוט.

דער פאָהרט זעהן זיך מיט משפחה,

יענער, עלענד ווי אַ שטיין,
צו פערבעס׳רען זיין מערכה
אין דעם לאַנד פון גליק און ברכה
פאָהרט צו פרייהייט נאָר אַליין.

דאָך פון אַלע פּאַסאַזשירען
איז די גליקליכסטע עלוויר,
ווייל זי פאָהרט צום חתן איהרען,
וועלכער וועט מיט איהר שטאָלצירען —
וועלכער האָט געשיקט נאָך איהר.

איהר געזיכט איז קלאָר און ליכטיג,
און די לאָקען איהרע שוואַרץ.
איהרע האַלטונג ריין און ציכטיג,
איהרע גליעדער קונסטפול ריכטיג
און זי נעהמט אַ יעדענס האַרץ.

פראַנקרייך׳ס ליעבע ערד פערלאָזען,
אַלטע עלטערען אין צער.
אַך, ווי זיס די ווינטלאַך בלאָזען
צווישען איהרע היימ׳שע גראָזען!
דאָך זי קומט צו איהר לאַזאַר.

„ביי דעם הימעל און די שטערען

שווער איך הייליג דיר, עלוויר,
דאָס איך וועל אין האַרצען גערען
טראָגען דיינע פערל־טרערען
ביז, מיין ליעב, איך שיק נאָך דיר“!

„מוז דער שיקזאַל מיך פערטרייבען
זוכען מזל איבער׳ן ים,
וועל איך דיר מיין בענקען שרייבען,
וועסטו דאָך אין מיר פערבלייבען
מיין נשמה׳ס ריינסטער פלאַם“.

און ער האָט געקושט די וואַנגען
פון געזעגענען געבלייכט.
אָ, אַ צייט איז שוין פערגאַנגען!
נאָר ערפילט איז דאָס פערלאַנגען
און דער שענער טאָג דערגרייכט.

פון דער שיף דער שטרייך־אָרקעסטער
שפּיעלט דאָס ליעד „אַמעריקאַ“.
פרייהייטס־ליעד! דו שענסטער, בעסטער,
קלינג! דיין אינהאַלט איז דער גרעסטער,
דריי מאָל האָך, הורראַ! הורראַ!

הויך ערגלאַנצט די „פרייהייטס־געטין“

אויף איהר שטאָלצען פּעדיסטאַל. *)
יעדען גאַסט אַריין צו בעטען,
פרעמדע אין איהר שוים צו רעטען,
צו בעלייכטען מיט איהר שטראַהל,

שיינט זי ווי אַ פריעדענס וועכטער
ביי די גרויסע אָפ׳נע טהיר,
וואו עס הערשט קיין גייסט קיין שלעכטער.
ליעבליך שמייכלען פראַנקרייך׳ס טעכטער:
די סטאַטוע און עלוויר.

אויפ׳ן דעק די פאַהרער שטעהען,
ביי דעם האַפען וואַרטען פריינד,
דאָך פון ערשטען קלאַס נאָר געהען
מענשען אין געפּוצטע רייהען,
נאָר די רייכע לאַנדען היינט...

און די אָר׳מע? די געדריקטע?
ווען פאָרט לאָזט מען זיי אַראָב?
זיי, פון וועה און זאָרג געקניקטע,

---

*) די „פרייהייט געטטין" אין דעם פאָרט פון ניו יאָרק איז אַ ריעזיגע קופערנע פיגור מיט אַ שטורקאַץ אין האַנד. דיעזע סטאַטוע איז אַ מתנה פון פראַנקרייך צו איהר שוועסטער רעפּובליק — אַמעריקאַ.

אין דעם צווישען־דעק געשטיקטע?
פרייהייט שאָקעלט מיט׳ן קאָפּ!...

„גייסט צו ליעבען, קראַפט צו שאַפען
דאַרף ניט מעהר די „נייע וועלט".
ביי דעם פיעל־בעזונג׳נעם האַפען
קרעכצען הונגעריגע שקלאַפען,
וואָס מען דאַרף דאָ נאָר איז געלד"!

„געלד איז פרייהייט, געלד איז גלויבען,
געלד איז ליעבע, געלד איז גליק.
דאָס איז דער בעפעהל פון אויבען.
קלאַפּסט אומזיסט אין אַלע שויבען,
האָסט קיין געלד, טאָ פאָהר צוריק"!

און עלוויר פערמאָגט נאָר ליעבע,
ריינע ליעבע אָהן אַ מום.
אַך, ווי אונגערעכט די סיבה,
וואָס צושניידט איהר ברוסט די טריבע
מיט געוואַלד און ברייגנט זי אום!

„לאָזט עס"! בעט זי „לאָזט עס וויסען
מיין געליעבטען און ער צאָהלט!
כ׳קען ניט זיין פון איהם געריסען,
פון מיין ליעבען, פון מיין זיסען,
לאָזט! ער גיט פאַר מיר זיין גאָלד"!

דאָך זיי לאָזען איהר ניט לאַנדען
און ניט מעלדען איהר געשיק.
עס איז אַ געזעץ פערהאַנדען...
און מיט אַנד'רע אַרעסטאַנטען
ווערט זי אָבגעשיקט צוריק.

דאָס איז שוין דער טאָג דער צעהנטער.
פון דער ווייטען זעהט זיך לאַנד,
שען דער ברעג דער לאַנג בעקענטער
און די שיף זי רוקט זיך נעה'נטער,
נעה'נטער אַלץ צו פראַנקרייך'ס שטראַנד.

און עס בליצען אויף די אויגען
ביי עלוויר מיט ווילדען שיין.
צום פאַרענטש ווי צוגעפלויגען
איז זי און ווי פייל פון בויגען
אין דעם טיעפען ים אַריין.

* * *

האָך אַמעריקאַ! גן עדן,
לאַנד פון גלייכהייט און פון רעכט.
לאַנד פון פריעדען און פון פריידען,
יעדע זעעלע מאַכסטו ריידען
ווי דיין פרייהייט איז פערשועכט.

א באָרהאַפטיגע ווערבע

א באָרהאַפטיגע ווערבע צווישען גרינע יעגלעס דאָרט.
אין בשמים-בלעטלאך שטיפען ווינטלאך אום.
וואָס ביסטו שטום?
וואו זיינען דיינע צעפּ די גרינע?
דו אומעטיגע קייזערינע!
דו באָרהאַפטיגע טרויער-ווערבע אין דעם שענסטען אָרט!

פערניכטענדע, צודולטע גייסטער פון דער ערד, אָ, זאָגט!
פאַרוואָס האָט איהר דעם וואַלד-געדאַנק צושטערט?
פאַרוואָס, אָ, ערד!
וואו זיינען, ווערבע, דיינע לאָקען?
עס קוקט די נאַכט דיך אָן צושראָקען.
דו באָרהאַפטיגע כלה פון דעם טהאָל, דיין אומעט קלאָגט!

מיין רויז איז אליין

א סאַמעטען ווינטעלע לאַסטשעט די פֿעלדער
אין פֿאַרביגען חן.
אַן אָטהעם אַ מילדער ווי קטורת צולאָזט זיך,
מיין רויז איז אַליין.

עס ציטרען די זיידענע שאַטענס און ציטרען
אויף טוי טראָפֿענס קליין.
אין קלאָר ווייסע שלייערס שפּאַצירט די לבנה,
מיין רויז איז אַליין.

ווי זילבערנע גלעקעלאך קלינגט אין די בוימער
אַ פֿויגעלס געוויין.
עס מורמעלט דער איינזאַמער גייסט פֿון די וועלדער,
מיין רויז איז אַליין.

הירָאָגליפֿען...

מיין בליק פֿערטשעפּעט זיך ביי איהר אָן פֿענסטער,
פֿיעלייכט אַ ליעבער וואונק, אַ זיסער שמייכעל!
דאָך פֿערל־הירָאָגליפֿען אויף די שויבען:
עס האָט דער רעגען דאָרט אַ סוד פֿערשריעבען...

ענטציפֿער זיך דו ליעבעם סוד!

וואָס טהוט מיין ווייסע האַרצענס־פֿירסטין איצטער?
זאָג! קאַמט זי ניט די שוואַרצע שטראַהלען
אַרום איהר זוניג ליכטיג פּנים?
מיין נשמה איז איהר קאַם...
פֿערשפּיעליעט זי ניט איצט איהר בוזים
מיט קליינע מוטער־פּערלנע שטערען?
דאָס זיינען מיינע טרערען...

זאָג! האוכען ניט די רויזען איהרע
פֿאַרפֿומיג דורכ'ן שלאָף מיין נאָמען?
דאָס איז מיין חלום...
זאָג! ליעגט זי ניט אין שטילען, דונקלען קבר

אויף דעם בית־עולם פון מיין יוגענדס האָפנונג
בעוואַקסען מיט בלויע און רויטע בלימלאך?
מיינע ליעדער!

ענטציפער זיך דו ליעבער סוד!

א דונקעלע נאכט

אלט און קארג, מיט טיעפע שנאה
בליקט דער הימעל אויף דער וועלט.
ב׳האַלט די שטערען מיט אַ מינע
ווי אַ קמצן ב׳האַלט זיין געלד.

אין דער פינסטער אויסגעצויגען
האַלט ער זיין פערקרימט געזיכט,
קוקט זיך בלינד די דונק׳לע אויגען,
זשאַלעוועט אַ ברעקיל ליכט...

נאָר די ליעבליכע לבנה
פויזעט באָרוועס און פערטוכט
דורך די וואָלקען אין סכנה
פאַר דעם אַלטען׳ס אייפערזוכט.

לאַנגזאַם וואַנדעלט זי, מיט שרעקען,
גנב׳עט זאַכט איהר יעדען טריט,

מוז זיך יעדע מ'נוט פערשטעקן,
דען דער אַלטער ליעגט און היט...

אונטען מיט אַ האַרץ אַ טריבער
שטעהט דער עלענדער פּאָעט,
ווינקט זי איהם און דעקט זיך איבער,
און קיין וואָרט ווערט ניט גערעדט...